Ao. 1839. Dingsdag, den 19 Maart. No. 23.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Bij deze COURANT wordt een BIJVOEGSEL *gratis* uitgegeven.

De COMMISSIE van ONDERWIJS voor de Provincie *Groningen* [illegible] Woensdag, den TIENDEN APRIL 1839, des morgens te 8 uren, [illegible] in het PROVINCIEHUIS te *Groningen*. Die zich daartoe willen [illegible] hunne Getuigschriften van goed gedrag en een [illegible] van hunne Geboorteakte, vóór den 24 Maart, *franco* in [illegible] den Schoolopziener van hun District.

TH. VAN SWINDEREN, *Secretaris.*

(*Zie de Bekendmakingen in het Bijvoegsel.*)

[illegible]

HERINNERINGEN AAN EENEN BELANGRIJKEN EN GENOEGELIJKEN AVOND.

Daar de steller dezes tot zijn leedwezen verneemt, dat de Redevoering van den Heer Mr. H. O. FEITH, gehouden in de *eerste* openlijke Vergadering van het Departement *Groningen* der Nederlandsche Maatschappij: *Ter bevordering van Nijverheid*, op den 6 dezer maand, welke zoo belangrijk was voor deze Stad en Provincie, en welke zoo algemeen bevallen heeft, niet zal gedrukt worden, zoo meent hij aan de lezers der Groninger Courant geene ondienst te doen, met daaruit eenige herinneringen mede te deelen.

De Redenaar begon met te zeggen, dat hij zich te zeer vereerd gevoeld had door het verzoek van het bestuur, om in deze *eerste* openlijke vergadering van het Departement eene Rede te houden, dan dat hij dat verzoek zoude hebben kunnen weigeren. Het vinden van een onderwerp voor deze Vergadering was hem minder moeijelijk voorgekomen, daar een historisch tafereel van hetgene in deze Stad en Provincie, van de vroegste tijden af, vooral door de wijsheid en kragtvolle werkzaamheid van de Regering dezer Stad, gedaan was, ter ontwikkeling der Nijverheid, hem een geschikt onderwerp voor dezen kring was toegeschenen. Dit onderwerp was in zijn geheel echter te ruim, om in eens behandeld te kunnen worden, weshalve de Redenaar zich dan voor ditmaal alleen zoude bepalen bij eenige vlugtige trekken van hetgene in dit Gewest, maar voornamelijk in onze Stad, was geschied, met betrekking tot den *Landbouw*, tot *Koophandel en Zeevaart*, en, wat de Fabrijken en Handwerken betrof, tot de *Boekdrukkerijen in deze Stad.* Wat den Landbouw aanging, zoo bepaalde de Heer FEITH zich hieromtrent, in dit gedeelte zijner Redevoering, bijzonderlijk tot hetgene er, van de vroegste tijden, was voorgevallen, ten aanzien: 1) van de hooge veenen, 2) van het aftappen van meren, het graven van kanalen, en het aanleggen van wegen langs dezelve, en 3) van het indijken van polderlanden.

Wat de hooge veenen betrof, zoo schetste de Redenaar de alonde gesteldheid des lands, vooral aan de zuidzijde der Stad, alwaar voorheen, zelfs tot aan de Munstersche grenzen, uitgestrekte woeste velden, moerassen, veenen en onbebouwde gronden lagen; alsmede het gebruik of nut, hetwelk men oudtijds had van deze uitgestrekte velden en vooral van de veengronden. Hierbij werd gewaagd van den tijd, wanneer men het eerst begonnen was het veen te haboekweiten, en wanneer men, schoon eeuwen vroeger, nadat de bosschen meer en meer waren begonnen te verdwijnen, uit de veenen had geleerd, om hier en daar, alleen ter voorziening in de behoefte aan brandstof, turf te graven; voorts, op welke wijze en op [illegible] begonnen was in deze Provincie de veenen, die voor het grootste gedeelte de eigendommen waren geweest der kloosterlingen, regelmatig aan de snee te brengen en den ondergrond tot den landbouw toe te bereiden. Hieruit waren van lieverlede ontstaan de kerkdorpen *Hoogezand*, *Windeweer en Lula*, *Sappemeer*, *Muntendam*, *Veendam*, de *Oude* en de *Nieuwe Pekel A*, met derzelver weidelanden en korenvelden.

Wat betrof het droogmaken der meren en het aanleggen van vaarten en wegen langs dezelve, zoo herinnerde de Redenaar, onder anderen, aan het aftappen, in 1628, van het *Sappemeer*, ook het *Duivelsmeer* genoemd, welks diepte meerendeels was van 16, 14 en 12 voeten, en het graven van eene vaart van 460 roeden door hetzelve, welke vaart vervolgens tot *Zuidbroek*, en later, in 1653, met eene uitbreiding tot *Noordbroek* was verlengd. Voormaals liep de groote en eenige weg, van het Oldambt naar de Stad, over *Slochteren* en *Colham* en over den verderen, meerendeels van veen of moergrond bestaanden weg over *Scharmer* en *Harkstede*. Sedert [illegible] kanalen, welke werden voortgezet naar *Winschoten*, en van daar [illegible] *Scheme*, voorts naar *Veendam* en *Wildervanck*, *de Pekel A*, [illegible] goede en bruikbare wegen langs dezelve, en werden er schuiten [illegible] der landlieden en tot vervoer van hunne landproducten, aangelegd. De Redenaar sprak wijders over de vaarten naar *Delfzijl*, *Slochteren*, *Stedum*, *Ulrum*, *Uithuizen*, *Warffum*, *Stroobosch*, *Vierliet* en andere gemeenten, welke alle, behalve die naar *Dijkshorn*, van welke reeds in 1564 het plan in de Stadsbesluiten voorkwam, en de uitvoering ook nog in de 16de eeuw had plaats gehad, dagteekenden van omstreeks het midden der zeventiende eeuw. Zij werden alle op *Groningen* aangelegd, waardoor den landbouwer de beste gelegenheid werd gegeven, om zijne granen ter markt te brengen, zijn vee af te schepen, en al de voortbrengselen van zijn land, waarheen hij verkoos, ook naar Holland en buitenslands te verzenden. Werden de veenen op het Stads-kanaal thans nog bij voortduring vergraven en het aanleggen van nieuwe dorpen en landen nog steeds voortgezet, zoo werd ook het genoemde kanaal, alle jaren, in de rigting van *Ter Apel*, tegen de Munstersche grenzen gelegen, nog verder opgelegd, invoege dat, met ettelijke jaren, die uiterste hoek van onze Provincie zoude worden bereikt. Tusschen den Bisschop van *Munster* en de stad *Groningen* was reeds in 1483 over het aanleggen van eene vaart eene overeenkomst gesloten, zijnde er nader, in 1653, tusschen de twee Regeringen verstaan, dat men eene gracht naar elkander toe zoude graven, beginnende van elk der beide steden. Er was toen ook reeds van de zijde van *Munster* een kanaal begonnen, hetwelk heden nog bestond, maar, door tusschenkomende omstandigheden, niet was vervolgd. Dit kanaal werd nog vermeld in het Stadsb. van den 11 October 1737, en was door de Regering nimmer uit het oog verloren, hebbende zij, zelfs in 1740, nog pogingen in het werk gesteld, om dat groote plan tot stand te brengen.

En eindelijk, wat het bedijken en inpolderen van onze, uit den Dollard en de Noordzee aangespoelde, kwelderlanden betrof, zoo werd ons een kort tafereel opgehangen van de alonde bedijkingen, welke in dit Gewest in vroegere eeuwen hadden plaats gehad, en aangewezen de sporen van oude zeedijken, welke onze vroegste dijkbrieven uit de dertiende eeuw vele eeuwen in ouderdom te boven gingen; maar meer bijzonder van die indijkingen, welke in de 16de eeuw en vervolgens tot op onzen tijd waren geschied, waardoor duizenden bundertallen van de heerlijkste teellanden aan de golven ontwoekerd en aan onze vlijtige landbouwers geschonken waren, terwijl zij het bestaan hadden gegeven aan eenige welvarende dorpen. Verscheidene bedijkingen werden hier genoemd, als, in het Oldambt, die van 1545, waardoor de buitenlanden van *Zuid-* en *Noordbroek* waren gewonnen; die van 1597, betreffende *Scheemderzwaag*; die van 1626, waardoor *Scheemderhamrik* werd geboren; die van 1636, welke aan de *Nieuwe-Beerta* het aanzijn gaf, die van den *Kroonpolder* in 1695, van *Midwolderhamrik* in 1701, van den *Stadspolder* in 1740, van den *Oostwolderpolder* in 1769, en van den *Finsterwolderpolder* in 1819. Van de bedijkingen in de Ommelanden, schoon aldaar de dijken veel ouder schenen te zijn, werden hier alleen genoemd die van 1637 en 1717, alsmede de legging van den *Noordpolder* in 1811 en van den *Uithuizerpolder* in 1827. Onder de bijzonderheden der indijkingen werden wij herinnerd aan den *Stadspolder*, in 1740 voor rekening der Stad *Groningen* bedijkt, beploegd en bezaaid, hebbende daarvan de vruchten ook zelve geoogst, en te *Amsterdam* en *Rotterdam* laten verkoopen; alles met dien voordeeligen uitslag, dat, uit de opbrengst van het eerste jaar, niet alleen de kosten der geheele bedijking bestreden zijn, maar ook daarvan nog eene som van ruim 4852 gl. is overgehouden.

Uit eene korte vergelijking van den toestand des landbouws, in den ouden tijd, met dien van latere dagen, ontwikkelde de Spreker de grootere voordeelen, welke deze aanzienlijke tak van Nationale industrie in onze dagen opleverde, hetzij men lette op de verbeteringen, welke er gebragt waren in de bemesting der landen, in de teelt der onderscheidene granen, in de behandeling der hooi- en weidelanden, in het planten van verschillende boomsoorten, in het kweeken van hakhout, in het ontginnen van woeste gronden, en wat dies meer zij; hetzij men lette op de uitgebreidere kennis, ten aanzien van de voorteling, de behandeling, de [illegible] fabrijken, waarvan de grondstof in ons Gewest in ruimte voorhanden was, en, naar mate die fabrijken vermenigvuldigden, ook nog meer en meer konde worden aangekweekt; hetzij men eindelijk lette op de middelen, om de landplagen van den akker te weren, of op de werktuigen, welke onze leeftijd, ten behoeve van den landbouw, had uitgevonden of uit vreemde landen had overgenomen, van welke te dezer stede zich eene rijke en fraaije verzameling bevond.

Bij deze gelegenheid reikte de Redenaar, uit naam der Maatschappij, met eene korte aanspraak, eene zilveren medaille uit aan onzen verdienstelijken stadgenoot, HARMANNUS VEGER, wegens het uitvinden en vervaardigen van eene dubbelde zeef, om het koolzaad in eens van alle onreinheid te zuiveren, hem toegekend bij Besluit van den 5 Junij 1838.

In het *tweede* stuk der Redevoering werden *Handel en Zeevaart* kortelijk ontwikkeld, en eene vergelijking daargesteld tusschen onzen tijd en de vroegere eeuwen, toen de koopman nog zelf de kar of het schip, met zijne waren beladen, verzelde, en de handelwegen te lande en te water nog waren afgebakend, om dezelve, door zwaardere strafwetten, boven anderen, te beveiligen tegen den aanval van magtige burgbewoners, of tegen de plundering van zwervende roovers benden, die het reizen, gedurende vele eeuwen, bij de magteloosheid van het openbaar gezag, zoo gevaarlijk maakten. Reeds in de negende eeuw liepen er drie groote landwegen uit deze oorden; de eerste naar *Oldenburg*, *Jever* en *Oostvriesland*, de tweede naar *Munster*, en de derde over Staveren naar *Keulen*. Uit verschillende oude oorkonden werd opgegeven de rigting van handel en scheepvaart, langs de kusten der Noordzee, op de Elve, de Wezer, de Eems, den Rijn, en andere stroomen; voorts op Engeland, de kusten van Vlaanderen, en vooral op de Oostzee. *Groningen* schijnt, reeds in de eerste helft van de dertiende eeuw, een gewigtig deel te hebben genomen in den handel op *Gothland*, zoodat, in eene oorkonde van 1229, opgerigt over zekeren twist tusschen den Vorst van *Smolensk* en de kooplieden van *Riga* en *Gothland*, en waarbij de partijen, door de tusschenkomst van eenige aanzienlijke handelaren, werden bevredigd, onder de laatstgemelden mede twee uit *Groningen* worden genoemd. Voorts was deze Stad, reeds ten jare 1284, lid van het beroemde en magtige Hanzeverbond. Eindelijk bestond er nog eene levendige handelsbetrekking, zelfs sedert vroegeren tijd, tusschen *Groningen* en *Keulen*. Onze kooplieden bragten hunne Vriesche paarden en ossen daar ter markt, en kwamen, met wijn en Duitsche goederen beladen, van den Rijn terug. In 1251 dreven de Keulenaars eenen belangrijken handel in de paarden uit deze streken, welke destijds in Duitschland bijzonderlijk gezocht waren.

De Groningsche maten en munten niet alleen, welke in oorkonden van de twaalfde [illegible], maar zich aansluiten aan de Charters van den Koning van Engeland van 1257, van den Hollandschen Graaf JAN I van 1298, en van meer anderen, welke den vrijen handel, met het genot van vele voorregten, aan de Groningers verleenden, getuigen voor de oudheid van den handel dezer Stad. Dit doen ook de *Vrijmarkten*, welke hier gehouden werden, wanneer het Vredekruis buiten hare poorten werd opgerigt, en vele vreemde kooplieden, onder beveiliging van hetzelve, met hunne waren naar *Groningen* reisden, en welke zoo oud zijn, dat zich derzelver eerste instelling in den grijzen voortijd verliest. Ook vroege paarden- en veemarkten werden aangehaald, en ten aanzien van de ossen uit dit Gewest de bijzonderheid vermeld, dat de Stadsregering, in het laatste gedeelte der zestiende eeuw, gewoon was, jaarlijks, aan den Stadhouder KAREL VAN BRIMEU, Graaf van Megen, [illegible], aan PHILIBERT DE BRUXELLES, C. D'ASSONLEVILLE, CHARLES GNAVES, ook aan den beroemden VIGLIUS VAN ZUICHEM en andere Heeren, in Brussel en elders wonende, elk een of twee ossen ten geschenke te zenden, zijnde er van die Heeren nog verscheidene brieven van dankzegging, op den jare 1569, onder de Archiven dezer Stad aanwezig.

Bij de vergelijking tusschen den vroegeren handel en scheepvaart, werd ook opgegeven, hoe de graanhandel, welke voormaals bijna uitsluitend van hier op *Amsterdam* en *Rotterdam* werd gedreven, van omstreeks het midden der vorige eeuw ook onmiddellijk op Engeland, Braband en andere landen werd gevoerd; en hoe de scheepsbouw, met onze zee- en schipvaart zoo naauw verbonden, in deze Provincie dermate was toegenomen, dat er thans, zelfs binnen de muren onzer Stad, fregatten van ruim 400 tonnen, en barkschepen of koffen van 110 lasten werden gemaakt en naar zee gezonden.

Het *derde* en laatste gedeelte handelde over Groningens boekdrukkerijen, welker vestiging in deze Stad op ver na zoo oud niet was, als in vele andere vaderlandsche steden en waarschijnlijk niet vroeger, dan van het begin van 1595; ten ware men vertrouwen mogt op eene aanhaling van SCHOTANUS, die, in zijne *Geschiedenissen van Friesland*, een *oudt Chronijcksken* vermeldt, dat in 1536 te *Groningen* gedrukt zoude zijn, doch waarvan men tot dus ver geen spoor heeft kunnen vinden, zoodat er of in het jaar of in de plaats van den druk vermoedelijk eene vergissing stand grijpt. Ten minste werd het werkje van CORNELIUS KEMPIUS, over Vriesland en Groningerland, schoon in *Groningen* geschreven en aan onze Stadsregering opgedragen, ten jare 1586, nog te *Keulen* gedrukt, en zelfs de *Kerkenorde* der Provincie, den 27 Februarij 1595, door den Stadhouder WILHELM LUDWICH *van N.* en onze Gedeputeerde Staten gegeven, heeft men toen nog in *Franeker* laten drukken. De eerste Groninger drukker, die voorkomt, was GERHARD KETEL, en het eerste werkje, dat men met zekerheid kan zeggen te *Groningen* gedrukt te zijn, is dat van UBBO EMMIUS, tegen *de leer van den aartsketter David Joris* (behoorende tot de sekte der Wederdoopers), zijnde hetzelve uitgegeven, met eene opdragt aan de Regering, in het jaar 1597. Wij ontvingen tevens eene korte opgaaf van de bekende Groningsche oudste drukken, en eene schets van den achterlijken toestand, waarin de drukpers hier nog lang moet gebleven zijn; maar te gelijk ook van de groote vorderingen, welke zij, sedert het midden der vorige eeuw, en vooral sedert de laatste veertig jaren, in deze Stad zoude hebben gemaakt. Thans bestonden hier *tien* boekdrukkerijen in getal, welke te zamen hadden 33 persen, onder welke zich acht nieuwerwetsche of ijzeren bevonden, terwijl er daarenboven *drie* steendrukkers waren, werkende met vier gewone persen en ééne ijzeren pers. Ten aanzien van het gebouw, waarin de drukkerij werd uitgeoefend, was er zeker in deze Provincie geen, en in ons Vaderland zeer weinigen, die in fraaiheid gelijk stonden aan dat van den Heer OOMKENS, gelegen aan de beplante Ossenmarkt. Overigens kwamen hier te Groningen thans van onderscheidene drukkerijen uitnemend wel gedrukte werken in het licht, welke, ten aanzien van de zuiverheid, den smaak en het verschiet van letters, de zindelijkheid en netheid van druk, en de helderheid en deugdzaamheid van papier, boven de meeste vaderlandsche drukkerijen mogten uitmunten. Men was thans ook bezig op de drukkerij van den Heer OOMKENS met de *Stereotype*-drukken, zijnde dit eene uitvinding, welke de Franschen aan DIDOT toeschreven en in het j. 1795 plaatsten, doch waarvan de eer naderhand bewezen was, aan eenen Duitscher, JOHAN MÜLLER, Predikant bij de Hoogduitsche Gereformeerde Gemeente te Leiden, en reeds in 1710 overleden, toe te behooren. Eene korte beschrijving van deze uitgevondene wijze van drukken bragt den Redenaar als van zelven tot de ontwikkeling van eene latere uitvinding, die mede tot den omvang der drukkerijen behoorde, namelijk, tot de *Congrevische* drukken, welke in Groningen tot dus ver nog alleen, maar met het beste gevolg, werden uitgegeven. Over deze uitvinding van den Engelschen Baronet Sir

WILLIAM CONGREVE, aan wien men ook de uitvinding der zoogenoemde *Congrevische vuurpijlen* toeschrijft, werd verder gesproken, en daarbij een uitleg gegeven van deze soort van drukkerij, welker proeven in 1824 het eerst in het licht kwamen, zijnde de kunst in 1823 uitgevonden. Hierop werd gezegd, waarin het zoogenoemde *Guillocheerwerk* bestond, zijnde hetzelve eene [illegible] re Engelsche uitvinding, welke vervolgens op de congrevische drukkerij was toegepast en daarin gebezigd. De Heer JAN OOMKENS, in wiens werkplaats alles, wat tot de congrevische drukken, met het Guillocheerwerk, behoort, vervaardigd wordt, had reeds van de Maatschappij, in 1835, eene zilveren Medaille ontvangen, wegens zijne ingezondene proeven van Congrevische drukken, als een blijk van hare goedkeuring en ter verdere aanmoediging; en het was nu, bij Besluit van den 5 Junij 1838, dat de Maatschappij hem weder haren zilveren eerpenning toekende, en wel wegens zijne overgegevene proeven van *verbeterde congrevische drukken*, omtrent welke de Maatschappij, na gedaan onderzoek, dit oordeel velde: »dat deze proeven allezins blijken dragen van vorderingen, »en daarbij zeer goed zijn uitgevoerd, bijzonder het graveer- en guillocheerwerk. Ten slotte werd de Medaille met eene korte aanspraak aan dezen onzen verdienstelijken stadgenoot overhandigd.

Na de Rede van den Heer FEITH, trad de Hoogleeraar P. HOFSTEDE DE GROOT op, en zeide, dat hij, verzocht zijnde, om bij het met jeugdige kracht zich in de beide laatste jaren ontwikkelende Departement Groningen der Nederlandsche Maatschappij: *Ter bevordering van Nijverheid*, eene Bijdrage te geven, gemeend had zich daaraan niet te mogen onttrekken, te minder daar hij vermoedde een onderwerp gevonden te hebben, dat in deze dagen de behartiging verdiende, te weten: »welke de »vereischten zijn, die men bij de ontwikkeling der Nijverheid in het oog moet houden, zal dezelve niet schadelijk, maar inderdaad voordeelig zijn voor het waarachtig »heil des volks.

Met ook uit dit niet minder belangrijk stuk den hoofdinhoud mede te deelen, meenen wij onze lezers te verpligten.

De Redenaar begon met te zeggen, dat in Engeland en Frankrijk de grootste fabrijksteden doorgaans beschouwd werden als de zetels van de grootste zedeloosheid en armoede, en dat, zoo dus de ontwikkeling der Nijverheid eigenaardig gevolgd werd door zedeloosheid en armoede, men deze niet moest ontwikkelen, maar veeleer tegengaan; maar hij stelde tegen deze over de Nijverheid in het Wupperthal, in Elberfeld en Barmen, beroemd wegens derzelver rijkdom, goede zeden en Godsvrucht en als de zetel van allerlei nuttige inrigtingen even zoowel als door derzelver industrie. — Hij leidde hieruit af, dat de armoede en zedeloosheid geen noodzakelijk gevolg waren van de ontwikkeling der Nijverheid; maar vond in de geheel verschillende wijze van bevordering der Nijverheid in die oorden de oorzaak van het verschil. In het Wupperthal werd de Nijverheid veelal gedreven in de huizen, in Engeland en Frankrijk in groote gebouwen, waar mannen en vrouwen en kinderen te zamen werkten en de huisselijkheid werd verstoord, en leidde daaruit den regel af, dat, zal de Nijverheid dan hare vruchten voor het heil des volks opleveren, zulks, zoo veel immer mogelijk is, geschieden moet in de huizen, en dat alzoo *arbeid en huisselijkheid* hand aan hand moeten gepaard gaan, hetwelk hij tevens toepaste op de bevordering der Nijverheid in deze Stad, waar eene spinschool was opgerigt, opdat de armen het spinnen daar zouden leeren, ten einde het in hunne huizen voort te zetten.

Medegedeeld door een' der toehoorders (*).

(*) Op eene nader verzochte en bekomene opgave des Sprekers.

*** De VOORJAARS-CURSUS der *VERLOSKUNDIGE LESSEN* voor de *VROEDVROUWEN-LEERLINGEN* zal beginnen op Dingsdag, den 2 April 1839.

J. BAART DE LA FAILLE.

GENOOTSCHAP:

Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen,

Op MORGEN, WOENSDAG, den 20 Maart. Sprekers: Lector J. VAN CLEEFF en Dr. C. U. J. HUBER.

VERGADERING van de LEDEN der AKADEMIE *MINERVA*, op Dingsdag, den 19 Maart 1839, des avonds te half zeven, in het LOKAAL in de Pelsterstraat.

A. MODDERMAN,
Secretaris.

*** De OPENLIJKE LES van de LEERLINGEN der AKADEMIE *MINERVA* zal, op DONDERDAG en VRIJDAG, den 21 en 22 Maart 1839, des avonds van 7 tot 9 uren, in het GEBOUW der AKADEMIE, voor de Leden plaats hebben. Bij dezelve zal, in de Klasse naar het *levend Model*, geteekend worden naar eene gecostumeerde groep, voorstellende OLDENBARNEVELD *in zijne laatste oogenblikken.* De bepalingen voorts van artikelen 37, 40 en 41 der Wet worden bij deze den Leden herinnerd.

Namens het Bestuur der Akademie voornoemd:
Mr. A. MODDERMAN,
Secretaris.

Het aangekondigde Vocaal en Instrumentaal CONCERT

van de geroemde TYROLER ZANGERS zal plaats hebben op VRIJDAG, den 22 Maart, des avonds te 7 uren.

Entrée 99 Cents.

Kaartjes en Programma's zijn te bekomen aan het Concerthuis.

De LIJST VAN INTEEKENING

op de EXTRA-REPRESENTATIE, welke Zaturdag aanstaande in den Schouwburg alhier zal gegeven worden, wordt DONDERDAG AVOND, den 21 dezer, finaal GESLOTEN.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoote A. J. SLOT beviel heden voorspoedig van eene DOCHTER.

MEPPEL den 13 Maart 1839.

N. A. BLOM.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote SUSANNA JACOBA DE MUNCK voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

GRONINGEN
den 15 Maart 1839.

Mr. P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH.

*** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote Z. HEIDENRIJK verloste heden van eenen welgeschapenen ZOON en eene DOCHTER, welke tot onze droefheid beide eenige uren na de geboorte zijn overleden. Verzoek deze voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

GRONINGEN den 15 Maart 1839.

J. BEEKHUIS,
Goud- en Zilversmid.

*** Mijne geliefde Echtgenoote HEMMINA UILKENS beviel heden morgen zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

ONDOORN den 15 Maart 1839.

J. W. LIEFTINCK,
Predik.

*** SAUWERD den 15 Maart 1839. Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER ANNA MARIA EMELIA FERRAGEAU DE SAINT AMAND, geliefde Echtgenoote van

M. P. MEDEMA.

*** Heden namiddag stierf, tot bittere droefheid van zijne Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen, de Heer BASTIAAN HENDRIK KOSTER, in leven *Koopman* alhier, in den gezegenden ouderdom van bijna 79 jaren.

GRONINGEN den 13 Maart 1839.

Mr. J. W. QUINTUS,
L. RUMMERINK,
Executeurs-Testamentair.

*** Het was de wil van God, naar zijn eeuwig welbehagen, tot mijne bittere smart, na eene pijnlijke ongesteldheid van eenige uren, zeer onverwacht, van mijn teêrgevoelig hart weg te rukken mijne innig geliefde Echtgenoote ANNECHIEN JACOBS GROENEWOLT. — Zij bereikte den ouderdom van bijna 62 jaren. — Na eene gezegende echtverbindtenis van bijkans 18 jaren moest deze Geliefde scheiden van mij zacht en, zoo ik hoop en vertrouw, zalig scheiden. — Eenmaal wensch ik haar daar te volgen, waar wij bij JEZUS, als den Verlosser van zondaren, voor eeuwig mogen verkeeren.

Zij was de lust mijner oogen en ik het voorwerp van hare liefde, en ontving de trouwe hulp van haar in mijnen hoogen ouderdom.

Bitter bedroefd ween ik met mijne Bloedverwanten, en de armen, wier nood zij ondersteunde, en allen, die haar gul bestaan kenden, zullen met mij dit verlies betreuren.

Mogte God mij kracht verleenen, dat ik in zijn wijs en vaderlijk bestuur mij mogte berusten.

Dienende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

ONDERDENDAM den 14 Maart 1839.

P. J. MONNINGH.

*** UITHUIZEN den 14 Maart 1839. Heden overleed — kalm en gelaten zoo als zij heeft geleefd — mijne geliefde Echtgenoote G. NANNINGA, in den ouderdom van ruim 47 jaren.

A. EIKEMA.

Eenige kennisgeving.

*** Den 16 dezer overleed te *Emmen* (*Prov. Drenthe*) MARIA ELIZABETH VOLKERS, Weduwe SCHMIDT, tot groote droefheid van hare Kinderen en haren aangehuwden Zoon, in den hoogen ouderdom van ruim 77 jaren. Wij verliezen in haar eene steeds voor ons zorgdragende Moeder.

Namens hare Kinderen:
J. C. WINTERWERP,
aangehuwde Zoon.

*** GRONINGEN den 17 Maart 1839. Heden nacht ontsliep, in den ouderdom van ruim 60 jaren, mijn dierbare Echtgenoot, de Welerwaarde Zeer Geleerde Heer ABRAHAM SCHIM VAN DER LOEFF, *Predikant bij de Hervormde Gemeente alhier.* Een kalme en zachte dood was voor hem de verlossing uit een langdurig en smartelijk lijden; daarom berust ik met dankzegging in den wil des Hemelschen Vaders, maar gevoel niet minder diep het verlies van den braven man, wiens teeder bezorgde en ijverig werkzame liefde voor mij, onze Kinderen en Behuwd-Kinderen ons allen gewis onvergetelijk zijn zal.

J. D. RUTGERS,
Wed. A. SCHIM VAN DER LOEFF.

Op uitdrukkelijk verzoek van den Overledene zal, wegens de talrijke en uitgebreide Betrekkingen, deze algemeene tevens voor bijzondere kennisgeving dienen.

*** Het KINDJE, over welks geboorte wij ons op den 3 Februarij j.l. verheugden, werd ons op heden, tot onze bittere droefheid, in eene ongesteldheid van 2 dagen, door den dood ontrukt.

[illegible] den 17 Maart 1839.

O. F. ROOS.
[illegible] ROOS
geb. SCHROTER.

De REGERINGS-ALMANAK voor 1839,

van en voor de Provincie Groningen,

is bij J. OOMKENS gedrukt, bij J. OOMKENS, J.ZOON, en verder alom te bekomen in 8vo. VIIde Jaargang, à ƒ 1 — 00.

Inhoudende, buiten en behalve den gewonen Kalender, eene Alphabetische Naamlijst der Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten in deze Provincie, het afvaren der Trekschuiten, Veer- en Dorpschepen, het vertrekken der Diligences, Post- en Vrachtwagens en van den Brievenpost. — Voorts NAAMLIJST van het KONINKLIJK GESLACHT, van HH. GROOT-OFFICIEREN van de KROON, Ministerien, Generale Directien van de onderscheidene Erediensten, Raad van Ministers, Staten-Generaal, Eerste en Tweede Kamers, Raad van State, Staatsraden in gewone en buitengewone dienst, Algemeene Rekenkamer, Hooge Raad van Adel, 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht, Hooge Raad der Nederlanden, Hoog Militair Geregtshof, Raden en Generaal-Meesters van de Munt, Synode der Hervormde en Luthersche Kerken in het Koningrijk der Nederlanden, Kommissie der Remonstrantsche Broederschap, Gouverneurs der Provincien, Secretarissen bij de Departementen van Algemeen Bestuur. — Verder NAAMLIJST van Z. E. den Heer STAATSRAAD GOUVERNEUR van deze Provincie, de Edele Groot Achtbare Heeren Staten, Gedeputeerde Staten, Griffier, Kommies, Adjunct-Kommiesen, Klerken, Boden enz., Ridderschap, Militair Kommandement van Groningen en Drenthe. — PROVINCIAAL GEREGTSHOF, Arrondissements-Regtbanken, derzelver Procureur-Generaal, Advokaat-Generaal, Officieren, Griffiers, [illegible] Griffiers, Advokaten, Procureurs, Deurwaarders, — Kantongeregten, [illegible] verdeeling, Notarissen, Kamer van Notarissen, [illegible] Gevangenen, Kamer van Koophandel. — ADMINISTRATIE van de DIRECTE BELASTINGEN, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, Directeur, Hoofdinspecteur, Rijks-Advokaat, Surnumerair, — voorts Inspecteurs, Controleurs, Ontvangers, Visiteurs, Ambtenaren bij de belasting op den Turf. — ADMINISTRATIE der REGISTRATIE, Zegel-, Griffie-, Hypotheek- en Successieregten. — KANTOOR-GENERAAL, Bestuur der Domeinen en Wegen, Ambtenaren van het Kadaster, Houtvesters, Adjunct-Houtvesters, Waarborg van Goud- en Zilverwerken, Directie der Maatschappij van Landergenaren, Posterijen. — HOOGER ONDERWIJS, Naamlijst van Curatoren, Professoren en verdere Akademische Ambtenaren, Curatoren, Rectoren en Praeceptoren van de Latijnsche Scholen. — MIDDELBAAR EN LAGER ONDERWIJS, Kommissie van Onderwijs, Stedelijke Schoolkommissie, Schoolonderwijzers, derzelver rang en standplaats, verdeeld in zes Distrikten. Kommissie van Landbouw, van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in de Provincie en in de Stad, Stads Ziekenhuis, Doctoren in de Genees-, Heel- en Vroedkunde, Apothekers, Drogisten, Tandmeesters, Vroedvrouwen. — WATERSTAAT, Administratie van den Waterstaat, de onderscheidene Kommissien derzelve, Zijlvestenijen en Dijkswezen. — STAD GRONINGEN, Burgemeester, Wethouders, Raden, Secretarissen, Klerken, Kiezers, Policiebeambten, Stedelijke Ambtenaren, Stedelijke Belastingen, Stads Fabrikaadje, Waag- en Boterhuis, Wolmarkt, Kollegie van Zetters, van Inkwartiering, verdere Stedelijke Ambtenaren, Stads Muzikanten, Wijkmeesters, Brandmeesters, Directeur en Opzigter van de Brandspuiten, Poortiers, Opzigter van de Korenmeters, en Korenmeters. — [illegible] STRAT, aanduidende het PERSONEEL DER PLAATSELIJKE BESTUREN in de PROVINCIE, als: Naamlijst van Burgemeesters, Wethouders, Assessoren, Secretarissen en Ontvangers van de onderscheidene Gemeenten, derzelver onderhoorige Dorpen, Gehuchten, Buurtschappen en getal zielen van iedere Gemeente. — Recapitulatie der Bevolking, verdeeld in Kwartieren, Kantonsgeregten. Recapitulatie uit het Register van den Burgerlijken Stand van het getal geborenen, Gehuwden en Overledenen in de Stad *Groningen*, van 1829—1838. — EEREDIENST, *Hervormde Gemeente*, Kollegie van Toezigt op de Kerkelijke Administratie der Hervormden, Provinciale Kerkbesturen, Predikanten, verdeeld in Classes en Ringen, Kerkvoogden, Notabelen, Ouderlingen, Diakenen en Inzamelaren. — KERKBESTUUR van de Waalsche-, Doopsgezinde, Luthersche, Roomsche en Israelitische Gemeenten in de Stad of Provincie. Administratie van de Omlander Kas. Officieren der D. D. Schutterij in de Stad. — GENOOTSCHAPPEN, ENZ., en derzelver Oorsprong en Bedoeling, als: *pro Excolendo jure Patrio*, Instituut voor Doofstommen, Akademie van Beeldende Kunsten, Bouw-, Toegepaste Werktuig- en Zeevaartkunde, onder den naam *Minerva*, Genootschap ter bevordering van Natuurkundige Wetenschappen, Kommissie van Spijs-Uitdeeling, Kunstlievend Genootschap ter bevordering van Teeken- en Schilderkunst, Groninger Brandwaarborg-Maatschappij, Genootschap en Maatschappij van Nijverheid en tot Nut van 't Algemeen, Neerlandsch Zendelings- en Bijbelgenootschappen, Zondagsscholen, Instituut voor Blinden, Fonds ter aanmoediging van de Gewapende Dienst, Maatschappij van Weldadigheid, Traktaat-Genootschap en ter Zedelijke Verbetering der Gevangenen, Maatschappij tot bevordering van het Godsdienstig Onderwijs der Slaven in *Suriname*, Maatschappij voor de belangen der Kinderen, enz., enz. — KERKMEESTERS van Martini-, Aa- en Nieuwe Kerken. — VOOGDEN EN VOOGDESSEN VAN WEES- EN KINDERHUIZEN, Burger- en Diakenie-kinderhuis, Luthersch en Roomsch Wees- en Armhuis. — VOOGDEN VAN GASTHUIZEN, als: van Pelster-, Peper-, Mepschen-, Jacobi en Annen- en Antoni Gasthuis, A. H. Z. Convent-, Aduarder-, Zeijls-, Ubbena-, Bareldr of Jan Luitjens Gasthuis, Vrouw Anna Varwers, Juffer Tetta Alberda-, Vrouw Franssens-, Vrouw Wilsoorts- en Scheunings Gasthuis. — DIRECTEUREN van het Gesticht voor Onderwijzers. Tarief van het Zegel. Wekelijksche Zittingen van het Provinciaal Geregtshof en de Arrondissements-Regtbanken; korte opgaaf van de Competentie der regtsmagt in Burgerlijke Zaken. — Vervolg van het Regeringsboek der Provincie *Groningen*, door Mr. H. O. FEITH, inhoudende: Naamlijst van Burgemeesters der Stad *Groningen*, van 1780—1795, en Aanteekeningen van bijzondere Resolutien in die jaren genomen. Dit alles, dus eene algemeene Naamlijst van alle H. H. Ambtenaren van het Algemeen, Provinciaal en Stedelijk Bestuur, alsmede van alle Godsdienstige en nuttige Inrigtingen in deze Provincie, netjes en beknopt gedrukt, in 8vo, in Carton, voor slechts ƒ 1 — 00.

Van de vorige zes Jaargangen zijn nog eenige Exemplaren, ieder à ƒ 1 — 00, ter kompletering te bekomen.

*** De Boekhandelaar B. SCHAAPSMA en de Boekdrukker D. MEINDERSMA, Wz., te *Dokkum*, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

I. DRIETAL LEERREDENEN, *betrekkelijk de volkomene vestiging der Christelijke Hervormde Gemeente te Zwaagwesteinde*; mede ten vervolge harer Geschiedenis; door W. G. VAN DER ZWAAG, *Predikant* aldaar. Prijs *f* 1 — 40. Deze Bundel, in welken ook de *Feestrede der Inwijding van de Nieuwe Kerk*, onderscheidt zich door een uitvoerig voorberigt, en gegraveerden Titel met Vignet, voorstellende beide de Kerkelijke Gebouwen, en is opgedragen aan Z. E. den Minister van Staat, belast met de Generale Directie voor de Zaken der Hervormde Kerk.

II. BESCHRIJVING VAN EENEN NIEUWEN PLOEG, *Roerploeg* of *Stuurploeg* genoemd, als de VOET- en RADPLOEG, *in het zelfde zamenstel vereenigd*; met opheldering van de daarbij gevoegde afbeeldingen. Uitgevonden door W. VAN PEYMA, *Lid, Correspondent der Nederlandsche Maatschappij van Nijverheid, Lid van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, Lid der Kommissie van Landbouw in Vriesland, Broeder der Orde van den Nederlandschen Leeuw* en *Landbouwer* te *Ternaard*. Prijs 50 Cents.

Gazette des Tribunaux.

Réimpression de l'Edition de Paris,

paraissant le même jour,

au prix modique de *f* 36 par année

et *f* 34 francs pour les Provinces.

On s'abonne à l'ETABLISSEMENT LITHOGRAPHIQUE, Kalverstraat, no. ... et chez les DIRECTEURS DES POSTES, et chez les PRINCIPAUX LIBRAIRES du Royaume.

STOOMVAART tusschen AMSTERDAM en HARLINGEN.

Heropening derzelve op DONDERDAG, den 14 Maart 1839.

VERTREK:

Van AMSTERDAM des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags.
» HARLINGEN des Woensdags, Vrijdags en Zondags.
des Ochtends ten 8 uren.

POSTWAGENDIENST.

Te beginnen met den 1 April e.k., zal er, gedurende de zes Zomermaanden, des namiddags te 2 uren, voor het LOGEMENT van den ondergeteekende, in de Oosterstraat, te *Groningen*, een POSTWAGEN naar *Strobos* AFRIJDEN, en des avonds aldaar aankomen, in verband met de Correspondentie-Wagen op *Leeuwarden*, ...

AANKOMST ....

Aangaande deze dienst zal men steeds voor eene prompte uitvoering zorg dragen, ten einde zich daardoor bij het algemeen te rekommanderen.

Plaatsen te bespreken, en Goederen ter Verzending te bezorgen, van des morgens 11 tot des namiddags te 2 uren, bij

M. E. VAN DIJK,
Directeur.

GRONINGEN den 21 Maart 1839.

Op den 30 APRIL 1838 is er AFGEZONDEN

Een PAKJE LINNEN, inhoudende VIER STUKKEN, om met de SCHUIT van 12 of 4 uren ... ... TEN, VERVOERD te worden, met het Adres aan den Koopman M. N. Pa... te *NIEUWOLDA*, in den *Oldambt*, hetwelk NIET IS TEREGT GEKOMEN; die hiervan aanwijs mogt kunnen doen, vervoege zich bij den Kastelein N. DE MULDER, in de Heerestraat, te *Groningen*, waarvoor eene billijke Belooning zal worden toegekend.

*** Mrs. E. VAN EERDE en J. W. QUINTUS, Notarissen te *Groningen*, gedenken, op Woensdag den 20 Maart 1839, des voormiddags te 10 uren, en zoo vervolgens, voor de Behuizing van wijlen den Steenkooper H. KUIPERS, aan den Turfsingel, te *Groningen*, publiek te verkoopen: Eenen uitmuntenden INBOEDEL, bestaande in KABINET, MAHONIEHOUTEN SECRETAIRE, EIKENHOUTEN CHIFFONIERE, KAGCHEL, STAAND SPELEND UURWERK, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, KOPER-, TIN-, BLIK-, GLAS- en AARDEWERK, benevens best BEDDEGOED met deszelfs TOEBEHOOREN, en hetgeen verder ter Verkooping zal worden gebragt. Te bezien op Dingsdag den 19 Maart ... ... van 2 — 5 uren.

*** Mr. E. VAN EERDE, Advokaat en Notaris, te *Groningen*, gedenkt, op Dingsdag, den 26 Maart 1839, des avonds te 6 uren, ten Huize van den Kastelein E. J. TIDDENS, in het Sterrebosch, bij ... ..., publiek, volgens de Plaatselijke gebruiken, te verkoopen:

I. Een welbezeild TJALKSCHIP, *De VROUW TRIENTJE*, genaamd, met deszelfs OPGOED en TOEBEHOOREN, thans liggende aan de Noorderhaven te *Groningen*, gemeten op 83 Tonnen, door den Schipper JAN HENDRIKS BOER bevaren wordende.

II. Een Stuk LAND, gelegen te *Assen*, groot 90 Roeden en 70 Ellen, bij het Kadaster bekend onder Sectie A. no. 96, wordende thans door den Voerman J. DE VRIES in huur gebruikt.

Om op ... te aanvaarden.

... Eigendomsbewijzen liggen op de gewone plaatsen ter lezing.

Mr. E. VAN EERDE,
Advokaat en Notaris.

*** Mr. E. VAN EERDE, Advokaat en Notaris, te *Groningen*, gedenkt, op Maandag, den 22 April 1839, des avonds te 7 uren, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe A. BULSING, in het Huis de *Basten*, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek, ten overstaan van den Regter van het Eerste Kanton *Groningen*, en volgens Plaatselijke gebruiken, te verkoopen:

I. Eene aanzienlijke BEHUIZING, waarin sedert jaren de KOEK- en BANKETBAKKERSAFFAIRE met goed succes is uitgeoefend, staande en gelegen in de Oude Boteringestraat, op den hoek van de Zwanenstraat, te *Groningen*, get. I 181 V, rood K 59, bij het Kadaster bekend onder Sectie K no. 68.

II. Een TUIN, get. G G 124, waarin een ZOMERHUIS en eene BERGPLAATS, gelegen in het Appelstraatje, te *Groningen*, doende jaarlijks *f* 11,10 grondpacht, bij het Kadaster bekend onder Sectie E. no. 273.

III. Twee VROUWEN ZITPLAATSEN in de Martini-Kerk te *Groningen*, in de Beschotene Banken, in de eerste Bank voor het voormalig Prinsessen-Gestoelte, get. nos. 330 en 331.

Alles toebehoorende aan de beneficiaire Erfgenamen van wijlen J. VAN DAM en H. TIMMERMAN, Echtelieden, te *Groningen*.

Om op den 1 Mei 1839 te aanvaarden.

Gemelde Goederen kunnen, op den dag van Verkoop, des morgens van 10-12 en des namiddags van 2-4 uren, bezigtigd worden, zullende de Eigendomsbewijzen en de Veilcondition op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Mr. E. VAN EERDE,
Advokaat en Notaris.

*** Mr. J. J. DE SITTER, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Woensdag den 20 Maart 1839, des avonds te 7 uren, ten Huize van J. EEKHOFF, Tz., in de *Pool*, aan de Groote Markt, te *Groningen*, namens zijne PRINCIPALEN, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, staande Oostzijde vooraan in de Sleminderstraat, te *Groningen*, doende jaarlijks op Michiel tot grondpacht *f* 2 — 20, geteekend letter A no. 302, laatstelijk door den Blaauwverwer H. H. S. BRUINING en Vrouw in huur bewoond, kunnende dadelijk na den Toeslag worden aanvaard.

II. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martinikerk te *Groningen*, geteekend no. 776, wordende thans door Mejufvrouw de Weduwe van den Heer Predikant CREMER in huur bezeten.

De Bewijzen van Eigendom en Voorwaarden van Verkoop zullen op de gewone tijd en plaatsen ter lezing liggen, zullende de Behuizing op den dag van Verkoop te bezien zijn van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uren.

*** Ten overstaan van Mrs. J. W. QUINTUS en J. J. DE SITTER, openbare Notarissen, residerende te *Groningen*, zullen, ten verzoeke van de Erfgenamen van Vaderszijde van wijlen Mevrouw Baronesse VAN ZUYLEN VAN NIEVELT, geboren LEWE VAN ADUARD, op Dingsdag, den 26 Maart 1839, des avonds te 6 uren *precies*, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. BULSING, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. De EIGENDOM van ongeveer 18½ B. *Onbehuisd Land*, onder *Aduard* gelegen, wordende bij R. D. DE BOER en Vrouw onder Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 175 — 75.

II. De EIGENDOM van ongeveer 9½ B. *Onbehuisd Land*, onder *Aduard* gelegen, wordende bij TRIJNTJE SIMENS JOOSTEN, Vrouw van H. D. HARKING in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende huur van *f* 79 — 55.

III. De EIGENDOM van ongeveer 20½ B. *Behuisd en Onbehuisd Land*, onder *Hoogkerk* gelegen, wordende bij E. J. LEUTSCHER, Wedw. LEEGTE, onder Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 70 — 10.

IV. De EIGENDOM, van ongeveer 10 B. *Land*, onder *Hoogkerk* gelegen, wordende bij PIETER HINDRIKS VOSLING onder vaste Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 62 — 00.

V. De EIGENDOM van ongeveer 7 B. *Onbehuisd Land*, onder *Aduard* gelegen, bij PIETER KLAASSENS HUIZINGA en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 60 — 65.

VI. De EIGENDOM van ongeveer 31½ B. *Behuisd Land*, te *Ezinghe* gelegen, bij T. B. HOOLSEMA en Vrouw onder vaste Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 130 — 00.

VII. De EIGENDOM van ongeveer 20 B. *Behuisd Land*, te *Oldehove* gelegen, bij ... ... HOMMEMA onder vaste Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 120 — 00.

VIII. De EIGENDOM van ongeveer 21½ B. *Land*, te *Oldehove* gelegen, bij GEERT SIMONS VAN DER LAAN en Vrouw onder vaste Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 100 — 00.

IX. De EIGENDOM van de *Schouw* of *Overvaart*, de *Roode Haan* genoemd, onder *Warfhuizen* gelegen, bij Jonkheer Mr. R. DE MAREES VAN SWINDEREN VAN ALLERSMA in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 76 — 50, benevens het zesjarig geschenk van de halve huur, bedragende jaarlijks *f* 6 — 37½, te zamen *f* 82 — 87½.

X. De EIGENDOM van ongeveer 6½ B. *Onbehuisd Land*, te *Fransum* gelegen, bij J. D. VAN SLOCHTEREN en Vrouw in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 40 — 00.

XI. De EIGENDOM van ongeveer 10 B. *Land*, te *Wierum*, gelegen, bij GEESKE HARMS, Wedw. VAN DER MOLEN, onder vaste Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 50 — 00.

XII. De EIGENDOM van een gedeelte *Behuisd Land*, groot ongeveer 14½ B., te *Wierum* gelegen, bij PIETER THEMMEN en Vrouw, onder vaste Beklemming in gebruik, dit gedeelte in gemeld Land voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 53 — 90.

XIII. De EIGENDOM van ongeveer 19 B. *Onbehuisd Land*, *DE EERZE* genoemd, te *Doezum* gelegen, bij GERRIT NIKELS en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 22 — 50.

XIV. De EIGENDOM van ongeveer 11 B. *Onbehuisd Land*, onder *Hoogkerk*, bij JACOB JANS DE BOER en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 11 — 00.

XV. De EIGENDOM van ongeveer 6 B. *Onbehuisd Land*, onder *Hoogkerk*, bij BABBER CHRISTIAANS GERBER, Wedw. VAN DIJK, onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 12 — 00.

XVI. De EIGENDOM van ongeveer 5¼ B. *Onbehuisd Land*, te *Hoogkerk* gelegen, bij DERK TIJSSENS VEENHUIZEN en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 17 — 00.

XVII. De EIGENDOM van ongeveer 7½ B. *Onbehuisd Land*, onder *Hoogkerk* gelegen, bij JACOB JANS DE BOER en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 12 — 00.

XVIII. De EIGENDOM van ongeveer 5½ B. *Land*, te *Fransum* gelegen, bij ALBERT GARMS SPANJER en Vrouw onder vaste Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 17 — 50.

XIX. De EIGENDOM van ongeveer 2½ B. *Land*, te *Fransum* gelegen, bij MEINDERT H. WIERINGA en Vrouw onder vaste Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 12 — 50.

XX. De EIGENDOM van ongeveer 5½ B. *Land*, te *Fransum* gelegen, bij ALBERT GARMS SPANJER en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 17 — 50.

XXI. De EIGENDOM van ongeveer 2 B. *Land*, te *Fransum* gelegen, bij HARM WIJBRANTS onder vaste Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* ... — ...

XXII. De EIGENDOM van ongeveer 3½ B. *Onbehuisd Land*, onder *Hoogkerk* gelegen, bij WILLEM KLAASSENS en Vrouw, onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 8 — 00.

XXIII. De EIGENDOM van ongeveer 10 B. *Onbehuisd Land*, *de Boterheerd* genoemd, gelegen te *Oostwold*, in het Westerkwartier, bij J. H. STEL en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 5 — 00.

XXIV. De EIGENDOM van negen onderscheidene *Heemsteden*, te *Aduard* gelegen, wordende bij negen onderscheidene personen gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Paschen verschijnende, huur te zamen van *f* 40 — 90.

XXV. De EIGENDOM van twaalf onderscheidene *Heemsteden*, te *Aduard* gelegen, wordende bij twaalf onderscheidene personen gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Paschen verschijnende, huur te zamen van *f* 41 — 40.

XXVI. De EIGENDOM, van negen onderscheidene *Heemsteden*, te *Aduard* gelegen, wordende bij negen onderscheidene personen gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Paschen verschijnende, huur te zamen van *f* 41 — 09.

XXVII. De EIGENDOM van dertien onderscheidene *Heemsteden*, te *Aduard* gelegen, wordende bij dertien onderscheidene personen gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Paschen verschijnende, huur te zamen van *f* 39 — 20.

XXVIII. Twee TUINEN, te *Aduard* gelegen, te zamen groot 21 R. 70 E.

XXIX. Een TUIN en een APPELHOF, te *Aduard* gelegen, te zamen groot 13 R. 60 E.

XXX. Zes en een halve Akker LAND, te *Aduard* gelegen, bij onderscheidene personen in losse huur gebruikt, groot te zamen 12 R. 70 E.

XXXI. Twee TUINEN, te *Ezinghe* gelegen, groot te zamen 30 Roeden.

XXXII. 5 B. 4 R. 30 E. LOS LAND, onder *Hoogkerk* of *Stads Hamrik* gelegen, bij R. G. HUISINGA in gebruik.

XXXIII. Twee ZITBANKEN in de Kerk te *Doezum*, tegenover den Predikstoel, met de VERDERE REGTEN en GEREGTIGHEDEN bij de Plaats *Eerze*, te *Doezum* (perceel XIII) behoord hebbende.

XXXIV. Het ERFVOOGDIJSCHAP van *Ubbena Gasthuis* te *Groningen*.

De Voorwaarden van dezen Verkoop, mitsgaders de Bewijzen van Eigendom zullen, twee dagen vóór den Verkoopdag, ter lezing liggen, de eerste ten Huize van Verkoop en beide ten Kantore van laatstgemelden Notaris.

*** Mr. E. J. OFFERHAUS, Advokaat en Notaris te *Groningen*, zal, op Woensdag den 27 Maart 1839, des avonds te 7 uren, ten Huize van J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, publiek verkoopen:

Een HUIS, Noordzijde in den Musschengang, te *Groningen*, bewoond wordende door de Erven van T. ALBERTS. Te bezien des daags voor en op den Verkoopdag, van 2 — 4 uren.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Advokaat en Notaris.*

OPENBARE VERKOOPING

ten overstaan van Mrs. J. J. CREMERS en Mr. J. W. QUINTUS, Notarissen te *Groningen*, van den netten INBOEDEL, nagelaten door wijlen den Heer H. WENINGH en Mej. M. GERHES, in het Arme Weeshuizen Convent in de Lammehebinnengestraat, te *Groningen*, op Woensdag, den 3 April 1839, des voormiddags te 10 uren. Dit Inboedel bestaande uit MAHONIEHOUTEN BUREAU, KASTEN, BEDDEGOED, LIJFSTOEBEHOOREN, ENZ., zullen te bezien zijn Zaturdag den 30 Maart, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 uren.

Vóór en in het BOELHUIS in den Caroli-weg
zullen, op Maandag, den 25 Maart aanstaande, EN NIET OP WOENSDAG den 20 Maart, zoo als vroeger geannonceerd was, worden verkocht: diverse HUISMEUBELEN, als: KABINETTEN, BUREAUX, ronde en vierkante UITTREKTAFELS met Mahoniehouten Randen, diverse STOELEN met Trijpen en Matten Zittingen, GOUD- en ZILVERWERKEN, voorts een GLADMANGEL, onderscheidene KOOK- en ANDERE KAGCHELS, KOPER- en TINGOED, LEDEKANTEN en Stellen BEDDEGOED, PORSELEIN en ANDER STEENGOED.

N.B. Nog een komplete WINKEL met TOONBANK en KASTEN.

Te bezien op Zaturdag bevorens, des namiddags van 2—5 uren.

VERKOOPING van EIKEN HOUT en BEUKEN POSTEN.

Aanstaanden Donderdag, den 21 Maart, des morgens te 11 uren, gedenkt de Firma BOS & COMP., namens hunnen PRINCIPAAL, voetstoots, aan de meestbiedenden te verkoopen: Eene Lading zware EIKEN BOOMSTAMMEN, en eenige BEUKEN POSTEN, zoo direkt hier aangevoerd. Het Hout is liggende bij den Ebbingeboog, alwaar hetzelve van heden aan in oogenschijn kan worden genomen.

*** Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, Notaris op het *Hoogezand*, zal, ten verzoeke en ten Huize van M. J. OOMKES, Landbouwer op de *Reedshaen*, onder *Engelbert*, op Woensdag den 20 Maart 1839, des middags precies te 12 uren, publiek verkoopen:

3 Bruine MERRIEPAARDEN, 5 KALF- en 3 VAALMELKE KOEIJEN, eenige SCHAPEN, eene CHAIS, 1 BOERE- en 3 KORREWAGENS, 2 EIJDEN, 1 WAAIJER, 1 KERN met TOEBEHOOREN, TIJNEN, BALIES en verdere BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, eene aanzienlijke partij MEST, 1 DRAAISTEL; voorts eenige HUISMEUBELS, als: 1 PULPITRUM, 1 KLOK, TAFELS, STOELEN, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK; alsmede eene partij ESSCHEN POSTEN en VUREN PLANKEN, eenige VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, ENZ.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

*** Mr. JOHAN RENGERS HORA SICCAMA, Notaris op het *Hoogezand*, zal, ten verzoeke der Erven SIEPKE REINDERS WOLBOER, krachts vonnis der Arrondissements Regtbank te *Groningen*, op Vrijdag den 22 Maart 1839, des avonds te 5 uren, ten Huize van H. J. NIEBOER, op het *Hoogezand*, publiek verkoopen:

I. Eene BEHUIZINGE, letter C no. 59, sect. A no. 132, met HEEM en TUIN, gelegen aan de Hoofdvaart in het midden van het dorp *Hoogezand* Noordzijde, en geschikt tot velerlei Affaires.

II. 3 Bunders best HOOILAND, in een stuk gelegen op de *Kropswoldermade*, sect. G no. 50.

De Behuizinge op 1e Mei en het Hooiland bij den toeslag te aanvaarden, zullende de Verkoopsvoorwaarden in tijds voorliggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

*** De Notaris J. J. DE BLECOURT, te *Wildervank*, zal, ten verzoeke van JAN en DERK MINKES DE WIT, Landgebruikers, wonende te *Trips-Compagnie*, onder *Muntendam*, in tegenwoordigheid van den REGTER van het KANTON *ZUIDBROEK*, en volgens plaatselijke Gebruiken, publiek presenteren te verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING, SCHUUR, TUIN en ERF, met eene Plaats LAND daar achter, te zamen groot 7 Bunders, 50 [] Roeden, gelegen te *Trips-Compagnie*, onder *Muntendam*.

II. Eene Plaats LAND, groot 5 Bunders, 50 [] Roeden, mede aldaar gelegen.

III. Twee Kampen LAND, groot 2 Bunders, 75 [] Roeden, gelegen onder *Kleinemeer*, gemeente *Veppemeer*.

IV. Eene halve Plaats LAND, groot 2 Bunders, 75 [] Roeden, gelegen aan den *Trips-Compagnieserweg*, onder *Muntendam*; en

V. Twee Kampen LAND, groot 2 Bunders, mede aldaar gelegen.

Deze Verkoop zal plaats hebben ten Huize van den Logementhouder MONKHORST, te *Zuidbroek*, op Donderdag, den 21 Maart 1839, des voormiddags te 10 uren.

*** KERKVOOGDEN VAN *EENWIERDA* gedenken, ten gevolge vorleende autorisatie, op Vrijdag den 22 Maart aanstaande, des voormiddags te 11 uren, ten Huize van den Kastelein HAZENBROEK te *Delfzijl*, publiek op ... te ... *EENWIERDA*.

De Kerkvoogden
K. T. MEES.
P. G. GROOTHOFF.

BOELDAG TE *UITHUIZEN*.

Op DONDERDAG, den 28 Maart 1839, des namiddags precies te een uur, zullen bij den Landbouwer G. T. VAN HUIZEN bij uitmijning worden verkocht: 6 beste PAARDEN, 15 dito KOEIJEN, 25 SCHAPEN, 2 VARKENS, een volledig BOEREN BESLAG, MELKGEREEDSCHAPPEN, en wat meer zal worden gepresenteerd.

BOELDAG TE *UITHUIZEN*.

Op DINGSDAG, den 2 April 1839 en volgende dagen, telkens des namiddags precies te een uur, zullen bij den Landbouwer H. B. MULLER, op *Bouwhuizen* publiek worden verkocht: 15 beste PAARDEN, 40 dito KOEIJEN, 100 SCHAPEN, 4 VARKENS, 5 WAGENS, 1 CHAIS, 5 AARDKARREN, 5 PLOEGEN, 5 EGGEN, en wijders al hetgene in eene komplete BOERDERIJ behoort.

De VERKOOP van *Gesneden Eiken Stelmakershout*,

ten Huize van den Kastelein UDEMA, bij de *Kloosterlijl*, vroeger geannonceerd op Donderdag, den 21 Maart, wordt UITGESTELD tot op ZATURDAG, den 30 Maart.

*** Mr. J. D. TRESLING, Notaris te *Slochteren*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer H. VAN RINGUM, op deszelfs BOERENPLAATS *ZORGVLIJT*, te *Harkstede*, publiek, op gewone Boelgoeds Conditiën, te verkoopen:

Een aanzienlijk en kompleet BOEREN BESLAG, bestaande in 22 HORNBEESTEN, waaronder 14 Kalf- en 3 Vaalmelke Koeijen, 6 PAARDEN, waaronder 2 Chaispaarden en eene Bruine Veulmerrie, 20 SCHAPEN van best Ras, een oud VARKEN met 9 BIGGEN, 3 WAGENS, 2 PLOEGEN, 3 EGGEN, WIPKAR, NIEUWE WAAIJER en verdere BOEREN GEREEDSCHAPPEN, — 2 KERNS, 4 MELKTIJNEN, 25 MELKVAATJES met IJZEREN BESLAG, 6 KOPEREN EMMERS en verdere MELKGEREEDSCHAPPEN; — TAFELS en BANKEN, 20 Voeren best gewonnen HOOI, 20 Voeren best HAVERSTROO, eene partij ROGGEDAK en RIET en hetgene meer ter Verkoop zal worden gepresenteerd.

Deze Verkoop zal plaats hebben op Dingsdag, den 2 April 1839, om de veiling der perceelen precies des namiddags te één uur te beginnen.

Mr. J. D. TRESLING.

UIT DE HAND TE KOOP:

DE VASTE BEKLEMMING van de TUINEN, BOOMGAARDEN en SINGELS van de *OUDE BORGSTEDE* te *Wehe*, te zamen groot pl. m. 5 Bunders, bestaande in uitmuntenden BOUWGROND en beplant met een zeer groot aantal APPEL-, PEREN- en fijne VRUGTBOOMEN van de beste soorten; voorts met de daarop staande groote BERGSCHUUR en aanhoorige WONING. De Koopers kan hierover *f* 2000—00 naar 4½ pCt. beleend houden. — Te bevragen bij Jhr. VAN STARKENBORGH STACHOUWER, te *Groningen*.

TE HUUR:

Een HUIS, zijnde eene *KOEMELKERIJ*. Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

TE HUUR, om op den eersten Mei aanstaande te aanvaarden: Eene BEHUIZING, in de Folkertingestraat, voorzien van een verstvrijen KELDER, tot berging van ruim 400 Zakken Aardappelen; die hiertoe genegen mogt zijn, vervoege zich bij C. VAN ELMPT, in 't *Hooge Zomerhuis*.

Wordt TE HUUR gevraagd:

Een niet te groot BURGER HUIS, op een goeden stand binnen deze Stad, liefst voorzien van een VOORHUIS, tegen Mei aanstaande.

Adres aan het ADMINISTRATIE- en ADRES-KANTOOR van
N. SUYCK.

LEEST HIER!

Er wordt TE HUUR gevraagd tegen Mei: eene BENEDENWONING, voorzien van 3 à 4 Vertrekken, zoo veel mogelijk in het midden der Stad. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

*** Eene GROOTE BEVARENE PEKELDER PRAAM TE KOOP, bij J. BOS, Scheepstimmerman, te *Appingedam*.

AZIJNMAKERIJ te *LEEUWARDEN*.

De EIGENAARS van bovengenoemde nieuw opgerigte Fabrijk hebben het genoegen hierdoor te berigten, dat zij thans diverse soorten van AZIJN voorraad hebben, en hunne geëerde Begunstigers beloovende, alles te zullen aanwenden, om zich hun vertrouwen waardig te maken; hebbende den Heer J. KNOOPS tot Reiziger.

LEEUWARDEN, Maart 1839.

J. GUDENDAG,

Gezigtkundige van Dusseldorf,

heeft de eer, gedurende zijn verblijf in deze Stad, het geëerd Publiek te berigten, dat hij voorzien is van eene aanzienlijke verzameling OPTISCHE INSTRUMENTEN, als: ASTRONOMISCHE en GEWONE VERREKIJKERS van verschillende grootte, MIKROSKOPEN, alle soorten van VERGROOTGLAZEN, TOONEELKIJKERS, uitmuntende BRILLEN tot onderhoud en versterking der oogen, met WALLASTONSCHE GLAZEN, voor *bejaarde en jonge lieden*. De heerlijke ... algemeen door de Oogartsen van *Europa* erkend.

Ook heeft hij eene groote en volledige verzameling van alle soorten van BAROMETERS en THERMOMETERS; deze en de bovengenoemde Instrumenten worden ook door hem ... en verwisseld.

Door een veeljarig onderzoek is hij in staat gesteld, om een ieder van eenen zoodanigen Bril te voorzien, welke het meest geschikt is voor zijne oogen; hiervan kunnen de beste Getuigschriften van onderscheidene Personen bijgebragt worden.

Hij is te spreken of te ontbieden bij VISSER, in het Logement de *Gouden Zon*, in de Oosterstraat te *Groningen*, tot den ... aanstaande.

J. DATEMA, van de Groote Markt,

heeft zoo versch uit Zee ontvangen: beste LESPEENDE TESSELSCHE OESTERS, welke zeer blank van visch zijn, alsmede ook zeer geschikt om te verzenden. Verzoekende een iegelijks gunst.

VERHUISD, uit de Heerestraat naar het Zuiderdiep,

Noordzijde, tusschen de NIEUWE- en JONKERSTRATENBOGEN.

T. VAN LINGEN
Kleedmaakster.

GRONINGEN, den 18 Maart 1839.

Men verlange een BOEKBINDERSGEZEL

die vlug kan INNAAIJEN en CARTONNEREN. Adres bij den DRUKKER DEZER.

EEN of TWEE TOUWSLAGERSKNECHTEN

goed kunnende SPINNEN en WEVEN, dadelijk, tegen goed loon, WERK verlangende, vervoegen zich, hoe eer hoe liever, in persoon bij den ondergeteekende.

J. M. JUURSEMA,
te *Leek.*

ER WORDT GEVRAAGD,

een BEKWAME KNECHT in eene *KRUIDENIERSAFFAIRE*, om dadelijk in Dienst te treden, ... in de Poelestraat.

Bij F. LIEFTINK, Koopman voor de Heerepoort

te *Groningen*, kan als dadelijk een JONGEN REDIENDE geplaatst worden.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* hebben de Prijzen van het BROOD bepaald als volgt:

Het grof Roggebrood	Ponden	*f* 0 — 41,	per Pond *f* 0 — 10.
De Grofweiten Bol	Ounce	0 — 13,	0 — 27.
De Fransche Bol	Ounce	0 — 5,	0 — 45.
De Regelwegge	Ounce	0 — 12,	0 — 42.
De Hollandsche of Tarwebol	Ounce	0 — 11,	0 — 41.

Groningen den 15 Maart 1839.

De Secretaris.

PRIJZEN DER GRANEN.

GRONINGEN, den 15 Maart. TARWE ... *f* 8,50 à *f* 9. — ROGGE iets trager, 64, 66 ... *f* 5,25 ... — BOEKWEIT prijshoudende, 50 ... — GERST als vorën: 54, 56, 58 ... Zwarte *f* 5,10, ... Veen *f* 3,20 ... — HAVER ... — PAARDENBOONEN ... GORT ... — Parel ... — KOOLZAAD ... *f* 10,50. — RAAPOLIE *f* 36.

AMSTERDAM, den 13 Maart. TARWE bij ... weinig verkocht: ... ROGGE ... Illyrische ... — GERST ... *f* 112, — HAVER prijshoudende ... BOEKWEIT ... — De veiling van 1000 ... van overige partijen Ex Patria, ... Prins, ... Noordet en Michenb ... 300 lasten, blijven echter ... tegen den 28 Maart.

KOOLZAAD dadelijk ... op 9 vat in Sept. 56 p. vt. — LIJNZAAD in één doen: 103, ... — HENNEPZAAD *f* 190. — RAAPOLIE was op de gebleven prijzen van vorigen marktdag aangenamer en bleef zeer gezocht per 6/w. *f* 35,50, ... — Mei *f* 33 à *f* 33,50, — Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 35,25 à *f* 35,75. — LIJNOLIE per 6/w. *f* 29,75, — vlieg. *f* 28,75. — HENNEPOLIE per 6/w. *f* 34, — vlieg. *f* 33.

Van den 14den. ... voor KOOLZAAD ... bij partij, op 9 vat in September 56 p. vt. bedongen.

LONDON, den 11 Maart. De aanvoer van Engelsche TARWE was heden matig, doch van ... dan nadat eene prijsvermindering van 6/. per Q. was toegestaan, waren eenige verkoopen mogelijk. De aanvoer van vreemde heeft in de vorige week bedragen ... Q.; de handel daarin was beperkt, ... lager op de beste kwaliteiten Danziger ... en of andere soorten. — GERST is 1 à 2/. ... BOONEN en ERWTEN ... — In HAVER is tot vorige prijzen meer handel geweest.

De notering der TARWE is als volgt:

		oude.	nieuwe.
Essex, Kent en Suffolk	witte	60.70.	50.70.
	puike qualit.	71.72.	71.72.
	roode	60.68.	55.6.
	dito puike	60.6.	60.67.
Norfolk, Lincoln en York		60.68.	50.68.
	witte	60.70.	55.70.

Van den 13den. Sedert Maandag hebben wij eenen geringen aanvoer gehad, doch wat van vreemde Tarwe; heden is er weinig handel geweest, evenwel waren de prijzen van vorigen marktdag volmt te bedingen. Van Haver is ruim aangevoerd, en de prijzen van l.l. Maandag zijn zeer vast.

ANTWERPEN, den 14 Maart. TARWE wordt vaster gehouden, ... *f* 13½ à *f* 15, witte op 78 kilo tot ... — ROGGE ... wordt op *f* 7 gehouden. — GERST prijshoudende, op *f* 6½ à *f* 6¾, Friesche ... — HAVER onveranderd. — Vlaamsche ... aan de markt. — Zeeuws. op *f* 3½ à *f* 3¾ gehouden. — Noordsch KOOLZAAD wordt op *f* 12½ à *f* 13 gehouden. — LIJNZAAD als vorën. — Riga's ZAAILIJNZAAD *f* 21 ... — OLIE vaster in prijs. — RAAP- ... LIJN- ... en HENNEPOLIE ...

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN, op de Beurs te *AMSTERDAM*, den 16 Maart.

Werk. Sch. 2½ pCt. 54⅞ à ¾, gebl. ¾; Dito 5 pCt. 100⅛ à ¼, gebl. ¼; Uitgest. 1. ... Kansb. ... gebl. ...; Syndik. 4½ pCt. 94⅞; Handelm. 4½ pCt. 177⅞ à ½, gebl. ½; ... pCt. ... Ard. ... Rusland 1828, 1831 ... — 1829, ... 105; Metaliek 5 pCt. 103; Weenerb. *Goll. en Comp.* 5 pCt. ...; Louisiana *Hope en Comp.* 5 pCt. 99¼.

In het vooruitzigt, dat de debatten in de Belgische Kamers misschien reeds heden zullen afgeloopen zijn, en daar men den uitslag niet anders dan gunstig verwachte, was de markt in Hollandsche fondsen heer willig gestemd, en verhoogde zich ook in alle, doch voornamelijk in Integralen, Kansbiljetten en 5 pCt. O. L. Leening, tot wechoogde koersen, veel koopers. Aan ... Handelm. verbeterden zich mede weder in prijs. Men verspreidde het gerucht dat de Belgische Kamer het traktaat reeds had aangenomen met 54 tegen 35 stemmen.

Van buitenlandsche fondsen hebben zich weder van binnen teruggang van gisteren hersteld, in de overige geene variatie.

Griekenl. ... Columbia 2de Leening ... Ditto ... *Ardoins* p. st. 18½, — Peru 104. Coup. Columb. onbep. ... Prolongatie 5½ pCt. Wissel-Disc. 3½ pCt. Nov. 1837, Mei en Nov. 1838, 13.

Koers van het Geld, Beleening 4½ à 4 pCt.

Laatste Prijzen, te vijf uren. Integr. 54⅞ à ⅝. Kansb. *f* 27⅞ à ¼. Handelm. 177⅝ ... *Ardoins* à 85 p. st. ...

Van den 17den. EFFEKTEN-SOCIËTEIT. (*Te half vijf.*) Integralen 2½ pCt. 54⅞ à ... Kansbiljetten *f* ... Oost-Ind. 5 pCt. 97⅝ ... Handelm. 177½ ... *Ardoins* 18 ... Nieuwe ... 10¼.

Zoowel in Binnen- als Buitenl. fondsen was heden weinig handel, terwijl de koersen over het algemeen ... bleven.

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met *autorisatie*.)

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

MUNCHEN den 11 Maart.

Het geheim der geboorte van den beruchten *Kasper Hauser* is ontdekt. De gravin *von Altendorff*, geboren miss *Graham*, heeft authentieke documenten ontdekt, die bewijzen, dat hij de zoon was van eenen Oostenrijkschen hoofdofficier en de dochter van eenen Hongaarschen magnaat, beide reeds overleden. Dit werk zal binnen korten tijd worden uitgegeven.

FRANKFORT den 12 Maart.

Het vertrek van den Russischen Grootvorst uit Weenen, waar, volgens de laatste brieven, dagelijks alles aangewend wordt, om hem het verblijf aangenaam te maken, zoude op den 13 dezer bepaald zijn. Tegen het laatste der maand wordt Z. K. H. in de Rijnprovinciën verwacht, van waar hij, naar men verzekert, zijne reis over Holland naar Engeland zal voortzetten. Naar men meldt, denkt Z. K. H. tegen den 7 April te 's Gravenhage te komen.

— De vergaderingen der stemgeregtigden, den 7 dezer in de vier hoofdkerken te Zurich gehouden, hebben, in weêrwil van alle daartoe aangewende pogingen, geene andere uitwerking gehad, dan dat het bewust adres van het centraal-committé, waarbij het zich tegen het beroep van dr. *Strauss* verzet, zonder verzachtende wijzigingen is aangenomen.

MAINTZ den 10 Maart.

Op den Rijn zal dit jaar de stoomscheepvaart eene vlugt nemen, welke men voor twee jaren voor onmogelijk zoude hebben gehouden. Voor tien jaren bevoeren slechts drie stoomvaartuigen den Rijn, en thans varen 15 vaartuigen van de Keulsche en 7 van de Dusseldorpsche Maatschappij, de eerste tusschen Rotterdam en Straatsburg, de tweede tusschen Rotterdam en Maintz. Thans heeft ook nog de Nederlendsche Maatschappij aanvrage om concessie tot bevaring van den Rijn van Rotterdam tot Maintz gedaan (tot nog toe voer zij slechts tot Keulen). Zoo zij deze concessie erlangt, hetwelk naauwelijks te betwijfelen is, dan varen dagelijks 34 stoomvaartuigen den Rijn op en af.

VAN DEN MAIN den 13 Maart.

Ook in het koningrijk Saksen verlangt een groot gedeelte der Roomsche geestelijkheid, dat al de kinderen, uit gemengde huwelijken geboren, naar het ritual hunner Kerk zullen worden gedoopt, en weigeren zij, in geval van tegenstand, de absolutie; — en schijnt zulks veel moeijelijkheid te baren.

KELLEN, bij Kleef, den 13 Maart.

Het bevestigt zich, dat de bataljons van het 17de regement van linie uit Wezel zijn gemarscheerd, en Maandag te Krefeld aangekomen.

Duizend man zijn aldaar met den staf en het korps muzikanten vooreerst gebleven, en 200 man zijn den volgenden dag naar Gladbach opgebroken. Er hebben dien ten gevolge eenige bewegingen plaats van troepen, uit het Westfaalsche komende, om die uit Wezel te vervangen. Een reiziger heeft gisteren avond deze tijding medegebragt, er bijvoegende, dat de wegen van Krefeld naar Gladbach en naar Wezel met soldaten als bedekt waren.

Ook heeft de generaal *von Borstel*, kommanderende het 8ste Pruissische legerkorps, onlangs eene inspectie-reis langs de grenzen van Limburg gedaan.

Het gerucht, dat twee der bekende vrouwelijke demagogen in de staatsgevangenis te Wezel zouden zijn, is nog niet bevestigd. Men zegt, dat in deze zaak door de civiele partijen appel is geïnterjecteerd.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 13 Maart.

De zaak der korenwetten is gisteren avond weder in het Lagerhuis ter sprake gekomen, en zal heden weder te berde worden gebragt; doch dezelve boezemt bij lang niet meer dat belang in, als voor eenige maanden. De vurigste bestrijders van de graanwetten erkennen de verflaauwing in den aandrang daartegen, en voorzien dan ook, tot hun innig leedwezen, de afstemming van het voorstel van den heer *Villiers* met eene zeer aanzienlijke meerderheid. Het volk heeft intusschen dezen winter al het knellende van die wetten ondervonden.

— Het Lagerhuis heeft eergisteren de aangevraagde sommen voor de marine toegestaan, en gevolgelijk het in dienst houden van ruim vierendertig duizend man voor de zeedienst van het Rijk ingewilligd. Sir *R. Peel* heeft bij deze gelegenheid de toenemende noodzakelijkheid betoogd, om de Engelsche zeemagt op eenen ontzagverwekkenden voet te houden, nu die van Rusland, Frankrijk en de Vereenigde Staten zich telkens meer en meer uitbreiden.

— De woelingen van de radicalen zijn thans eenigermate bedaard; de inhechtenisneming van *Stephens* heeft goed gedaan, en waarlijk hij is geen *Wilkens*, wiens gijzeling den opstand der V. Staten bevorderde.

— De beruchte belhamel in den Kanadaschen opstand, *Papineau*, bevindt zich thans te Havre. Men verneemt, dat onze gezant te Parijs voorschriften aan ons kabinet gevraagd had, ten einde te vernemen, of hij wel een' pas aan P. mogt verleenen, ten einde naar de Fransche hoofdstad te komen. *Papineau* heeft intusschen het antwoord niet afgewacht.

FRANKRIJK.

PARIJS den 13 Maart.

Bij het vertrek van den post, was omtrent de nieuwe zamenstelling van het ministerie nog niets bekend. Men zegt, dat de Koning niet zal toestemmen, den heer *Thiers* de portefeuille van buitenl. zaken te geven, dan onder voorwaarde, dat in de buitenl. ambassadeurs geene verandering gemaakt worde.

De heer *Guizot* eischt het ministerie van binnenl. zaken, dat hem door den heer *Odilon Barrot* betwist wordt. De heeren *Human* en *Dupin* worden te Parijs verwacht; zoo lang dezen niet zijn aangekomen, blijven de zaken hangende, en de complicatiën zijn nog zeer ver van beëindigd te zijn.

De *Constitutionnel*, het speciale orgaan van den heer *Thiers*, laat omtrent deszelfs denkwijze, betreffende de Belgische kwestie, geen' den minsten twijfel over. Dit dagblad verklaart die zaak door de diplomatie voor onherroepelijk beslist.

Van den 14den. Alle hoop op eene ministeriële reorganisatie met de doctrinairen is voor altijd vervlogen. Men kan het als stellig aannemen, dat de heeren *Guizot* en *Duchatel* niet in de nieuwe combinatie zijn begrepen, waarvan de heer *Thiers* het leven en de ziel is.

Wat betreft den heer *Soult*, die niets te maken heeft met deze kuiperijen en geheel persoonlijke drijfveren, deze wil van geene onderhandeling hoegenaamd hooren spreken. Hij blijft vreemd aan de zamenstelling van het kabinet, hebbende hij aan den heer *Thiers* tot dat einde volmagt gegeven.

Terwijl het einde van deze steeds toenemende moeijelijkheden wordt te gemoet gezien, merkt men in de verschillende ministeriën eene ongewone beweging op. Men heeft sedert de revolutie van Julij niets dergelijks gezien. Het is eene bijna algemeene verhuizing van den eenen kant en ongeloofelijke pogingen van overweldiging van den anderen kant. (*Presse.*)

— De stad Brussel is bankroet. In 1834 ging zij eene geldleening bij uitloting aan van 4 millioenen of 4000 aandeelen, welke binnen 20 jaren, hetzij te Brussel, hetzij bij de heeren *Rothschild* te Parijs, zouden worden uitbetaald. Op den 31 December verklaarden de heeren *Rothschild* geen geld tot de aflossing ontvangen te hebben. De loten werden te Parijs geprotesteerd en naar Brussel gezonden, waar zij andermaal werden geprotesteerd. De stad heeft de betaling geweigerd. De vreesselijke verliezen, welke door de Belgische bank zijn geleden en de 3 pCt. der geldleening van 1831 bewijzen, hoe weinig vertrouwen België verdient. Eene groote bloeijende stad weigert de betaling van 360,000 francs.

Van den 15den. Alle ministeriële zamenstelling met den heer *Guizot* en de Doctrinairen is van nu af aan onmogelijk. Men heeft vergeefs gepoogd dien heer, door alle middelen van verleiding, de portefeuille van openbaar onderwijs te doen aannemen; onder anderen is zijnen vriend, den hertog *de Broglie*, de schoone ambassade van Londen aangeboden. De heer *Guizot* heeft de portefeuille van binnenlandsche zaken begeerd en daarop is de combinatie mislukt. Men zegt thans, dat de heer *Guizot* en zijne vrienden voornemens zijn, zich tot de massa der 221 aan te sluiten. Dit berigt heeft onder de coalitie verwarring te weeg gebragt. Men weet niet meer, tot wien zich te wenden; want een ieder deinst om het zeerst terug, of weigert de aanbiedingen der tegenwoordige leveranciers van ministers aan te nemen.

BELGIE.

BRUSSEL den 13 Maart.

(*Part. corresp.*) De discussie nadert haar einde, reeds is de reserve van den tegenstand begonnen deel te nemen aan de debatten; de beraadslaging is heden levendig en belangwekkend geweest, wat betreft de Scheldevaart, de schuld en de in België geblevene waarden van het amortisatie-syndikaat. De heer *Dumortier* heeft heden vier uren lang gesproken; nadat hij zijne redevoering had geëindigd, werd eene motie nedergelegd, strekkende om al de stukken betreffende de financiële onderhandeling op het bureau te doen deponeren; doch de kamer heeft met 50 tegen 39 stemmen dit voorstel afgewezen, hetwelk eene eerste nederlaag is voor de partij van den tegenstand; want bijaldien de voorslag ware aangenomen, zoude een adjournement onmisbaar daarvan het gevolg zijn geweest, vermits de stukken zouden moeten zijn gedrukt, rondgedeeld en onderzocht. De meerderheid van de kamer is vermoeid en wenscht de ontknooping van deze moeijelijke en langdurende beraadslaging.

— De burgerwacht levert nog dagelijks 8 kompagniën, om garnizoens dienst te doen, en gedurende den nacht partrouilleert dezelve. *De Belge* zegt, dat de studenten van de universiteit zijn vergaderd geweest, om te stemmen over een adres tegen de aanneming van het traktaat. Intusschen, dus vervolgt datzelfde blad, heeft men hun te kennen gegeven, dat de minste hunner bemoeijingen met de staatszaken het intrekken van de subsidiën, die de stad aan de universiteit verleent, zoude na zich slepen.

Van den 14den. De zitting van heden is door een bedroevend voorval gekenmerkt geworden, te weten, door den onverhoedschen dood van den heer *Bekaert* van Kortrijk. Reeds sedert lang hadden de voorstanders van het stelsel van verzet hem met zekerheid onder hunne gelederen gerekend, doch men had van eenen anderen kant op hem gewerkt; hij was een man van besluiteloos gemoed; eerst was hij onzeker geweest, en eindelijk had hij zich voor goed aan de zijde van het ministerie geschaard. In den laatsten tijd hadden zijne lastgevers te Kortrijk het nederleggen ten burele der kamer van een protest tegen het traktaat aan hem opgedragen. Deze omstandigheid was het sein van nieuwe en levendige pogingen, van weerskanten bij hem gedaan. Men wil thans weten, dat zijn dood het gevolg is van de gemoedsaandoening, waarin hij gedurende zes weken heeft verkeerd.

Hier bij komt nog, dat de vertegenwoordiger van Luxemburg, de heer *Metz*, ernstig ziek is, ten gevolge, zoo men zegt, van het verdriet, hetwelk de wending der discussie hem veroorzaakt; de heer *Metz* is een van de vertegenwoordigers, die voor twee of drie maanden naar Parijs zijn geweest, om daar de eischen van België te ondersteunen.

Van den 15den. Ter vergadering van heden scheen de kamer onder den invloed van het noodlottig voorval van den vorigen dag te staan. Dadelijk na de lezing van het proces-verbaal der vorige zitting beklom de graaf *de Merode* het spreekgestoelte en stelde voor, dat in de hoofdkerk te Brussel, op opzettelijk verzoek van het bureau der kamer, eene lijkdienst voor den overleden' heer *Bekaert* zoude worden gevierd en door de leden der kamer bijgewoond.

Dit voorstel gaf aanleiding tot eene vrij langdurige discussie, daar eenige leden geloofden, dat de betamelijkheid vorderde, dat eerst de familie van den overledene behoorde te worden geraadpleegd. Eindelijk werd hetzelve door de kamer aangenomen. Een daaropvolgend voorstel daarentegen van den hr *Dumortier*, strekkende om de beraadslagingen te schorsen tot na de ter aarde bestelling van het ontslapen lid, werd met eene groote meerderheid van stemmen verworpen.

De heer *Desmaisières*, dezelfde, die gisteren juist het woord opvatte, toen het verschrikkelijk voorval een einde aan alle discussie een einde maakte, sprak nu eene redevoering voor het gouvernements-ontwerp uit.

Hij werd op het spreekgestoelte opgevolgd door den heer *Ernst*, gewezen minister van justitie, dezelfde, die met den heer *d'Huart*, even vóór het begin der tegenwoordige discussie, was afgetreden. Hij zeide, dat op al de argumenten van hen, die, in het belang der nationale waardigheid en eer, wilden, dat België niet goedwillig tot eenen staatkundigen zelfmoord zoude besluiten, eeniglijk was geantwoord, dat alle tegenstand onmogelijk was, dat dit gezegde echter door geenerlei gronden door de voorstanders van den vrede *à tout prix* was gestaafd. Ten slotte al de argumenten zijner redevoering nog eens zamentrekkende, zeide hij, dat de tegenstand niet onmogelijk, niet gevaarlijk voor de Belgische nationaliteit, en niet eens ruïneus voor 's lands geldmiddelen zoude zijn.

De heer *Fallon* behandelde meer bepaaldelijk de kwestiën der schuld en der Scheldevaart, na echter vooraf nog betoogd te hebben, dat door de aanneming van het traktaat België bloeijend en welvarend zijn zal, en nieuwe vertierbronnen voor zijne nijverheid zal zien openen, terwijl de tegenstand noodwendig leiden zoude tot de verdeeling van België, waarvan het ontwerp in de portefeuille der Conferentie ligt. De gevolgen eener weigering waren duidelijk vooruit te zien uit de dreigende taal der Conferentie, die duidelijk Koning *Willem* beloofd heeft, dat zij de hem door haar toegezegde regten zal handhaven.

De heer *Dumortier* voert het woord over een persoonlijk feit, en de heer *Dubus* betoogt, in eene breedvoerige rede, hoofdzakelijk, dat de tegenwoordige kamer niet bevoegd kan worden geacht, om over den afstand van het grondgebied eene beslissing uit te spreken; waarna de zitting omstreeks te $5\frac{1}{4}$ uur gesloten wordt.

— (*Part. Corresp.*) De smartelijke gewaarwording, welke gisteren bij hen, die zich in de Kamer bevonden, algemeen was, heeft zich aan geheel de bevolking van Brussel medegedeeld. De dood van den heer *Bekaert* wordt door al de klassen en standen gelijkelijk betreurd.

Een der afgevaardigden, bekend door zijne overdrevene denkwijze, heeft zich een woord laten ontvallen, hetwelk algemeene verontwaardiging heeft ingeboezemd. Den heer *Bekaert* ziende sterven, riep hij uit: dat is een Godsgerigt! — De omstandigheid, dat het Belgische volk inziet, hoe groot eene weldaad van den Hemel het behoud van den vrede voor België zijn zal, maakt, gelukkig, dien uitroep onschadelijk. Ieder is te wel overtuigd, dat zij, die ons land aan de gevaren en rampen van eenen oorlog tegen Europa, door hunne dwaze hardnekkigheid en onberaden ijver, willen blootstellen, te weinig aanspraak hebben, om voor uitverkorenen des Hemels door te gaan, dan dat men hunne partijders, die handelen overeenkomstig de ware belangen des Lands, in den geest van Hem, die een God van vrede en liefde is, zoude kunnen beschouwen als zich daardoor blootstellende aan hoogere straf. Bij enkele halsstarrige duisterlingen onder de heffe des volks moge veelligt deze onvoorzigtige uitroep ingang en weêrklank vinden, het betere en grootste gedeelte betreurt den heer *Bekaert*, als een slagtoffer van den inwendigen strijd zijner eenigzins beperkte inzigten, gepaard aan de warmste zucht voor het heil des lands, en den angst van het vroom geweten, om, hoedanig ook besluitende, veelligt tot deszelfs oneer of benadeeling mede te werken. In allen gevalle zal een gezegde als dit in de kamer geenen invloed kunnen hebben. Maar ook dit geval brenge de meerderheid — die, omtrent de ziellooze declamatiën en vervelende herhalingen, op welke de heeren van den tegenstand haar dagelijks onthalen, een geduld betoont, hetwelk de grenzen der betamelijkheid schier te buiten gaat — tot het eindelijk besluit, om zich te doen gelden, en door het afbreken der beraadslagingen een einde te maken aan de zaak, die anders, door onvoorziene, zoowel als voorziene *incidenten*, meer en meer op de lange baan zoude kunnen geraken.

De heer *Bekaert* is nog bijgestaan door de geneesheeren *Vlemnickx*, *Servais*, *Bourson* en *Delstanche*. Deze heeren hebben al de middelen der kunst beproefd; doch in den val zelven is de dood dáár geweest; geen enkel teeken van leven heeft zich meer vertoond.

Twee geestelijken, beide leden der Kamer, hebben aan het stoffelijk overschot hunnen zegen bedeeld.

Met eene vaste stem had de heer *Bekaert* zijne redevoering voleindigd. Aan het slot echter had hij eene drift vertoond, die anders niet in zijnen aard lag, maar nu werd opgewekt door sommigen, die hem, voor zijnen afval van hunne partij, door spottende en bijtende uitroepen, schenen te willen kastijden.

De *Moniteur* besluit zijn artikel over deze gebeurtenis met de volgende verklaring: In den heer *Bekaert* verliest de Kamer een' afgevaardigde vol geweten en ijver, en het vaderland een' burger vol goedheid en regtschapenheid.

Van den 16den. Ter zitting van heden verklaarde de heer *de Langhe*, dat ook hij te voren tot de partij van den tegenstand had behoord, doch dat juist de argumenten van de redenaars dezer partij, die met geen aannemelijk stelsel voor den dag kwamen, hem overtuigd hadden, dat die tegenstand onmogelijk is, en dat juist daardoor de bevolkingen, welke men behouden wilde, met eenen vijandelijken inval bedreigd werden.

Daarna vatte de heer *Gendebien* het woord op. Hij verklaarde, dat het voor de laatste maal was, dat hij zich in de kamer zoude doen hooren, bijaldien de regering en de kamers, door het aannemen des traktaats, de schande van België voltooiden. Hij was zeer bits en vinnig jegens vorst *Leopold*, door onderscheidene plegtig in zijnen naam genomene verbindtenissen te herinneren, en vervolgens jegens de heeren *Detheux*, *Nothomb*, *Lebeau* en *Rogier*. Onderscheidene malen viel deze laatste hem in de rede, zonder hem echter de volgorde zijner denkbeelden te kunnen doen verleeren, of hem een enkel woord te kunnen doen herroepen.

De redenaar onderzocht vervolgens de gevolgen van eenen tegenstand. Men wil, zeide hij, de kamer beangstigen, terwijl diezelfde mannen, die zich thans als de bevrediger van Europa voordoen, in 1831 verklaarden, dat geene Mogendheid België zoude durven aantasten. Welke waarborgen bestaan er, dat de bewoners der afgestane provinciën niet vervolgd zullen worden wegens hunnen eed op de bepaling der grondwet, die eeuwige uitsluiting der Nassaus gebiedt? Het was ongerijmd, om te zeggen, dat men zich, uit vrees voor toekomstige gebeurtenissen, haasten moest, om de Belgische nationaliteit te grondvesten. Alsof men, wanneer staatsschokken in Europa dreigen uit te barsten, en wanneer men vreest, dat de Belgische nationaliteit niet geëerbiedigd zal worden, een traktaat, onteerend voor die nationaliteit, behoorde aan te nemen; de Conferentie zelve zoude aan België toeroepen: Gij wilt, dat wij u eerbiedigen, en gij hebt u zelve niet geëerbiedigd!

De spreker toont verder aan, dat de afstand van Limburg en Luxemburg de

geheele omwenteling van 1830 doelloos maakt, en eindigt, met zich, in de sterkste bewoordingen, tegen het ontwerp van wet te verklaren.

Omstreeks te 4½ uur is de zitting gesloten. De hoop op eene eindelijke sluiting der beraadslagingen is alweder verijdeld. De heer *Gendebien* was de laatste der ingeschrevene sprekers; doch heden hebben opnieuw weder geteekend, om te spreken voor het traktaat, de heeren *Lebeau*, *Wallaert*, *Rodenbach* (de blinde), *Meeus* en *Dolez*, en om te spreken tegen het traktaat de heeren *Cornely*, *de Renesse*, *Doignon* en *Dumortier*; er is derhalve weder stof voor eene nieuwe serie van dagen, indien door den invloed der regering de meerderheid der kamer de debatten niet met kracht afbreekt.

— De bijeenroeping van den senaat tegen aanstaanden Dingsdag is een quasi officiëel bewijs, dat wij den eindpaal der al te lang gerekte beraadslagingen van de kamer van vertegenwoordigers genaderd zijn. De sluiting zal dus morgen kunnen uitgesproken worden, en, op zijn laatst, de stemming aanstaanden maandag plaats grijpen, opdat de senaat bij deszelfs eerste zamenkomst onmiddellijk met het wetsontwerp zich kunne onledig houden. (*Commerce Belge.*)

— (*Part. corresp.*) Eene zaak van groot gewigt heeft in het oogenblik, waarin wij schrijven, in Luxemburg plaats. De voornaamste en gegoedste ingezetenen van die provincie zijn van voornemen, een adres aan Z. M. den Koning der Nederlanden te zenden, met verzoek, om aan de inwoners van Luxemburg verder het genot der gunstige gezindheden te verzekeren, welke hun in Z. M. proclamatie van Januarij 1831 zijn toegezegd. Maar deze gunstige gezindheden waren van eene voorwaarde afhankelijk gemaakt, namelijk deze, dat de vrede bepaaldelijk zoude gevestigd zijn.

Het gevolg hiervan is, dat de inwoners van Luxemburg, om deze voorwaarde vervuld te krijgen, besloten hebben, tot de bevestiging van dien vrede mede te werken.

Deze gebeurtenis baart veel opziens te Brussel, en zal wel eenigen invloed hebben op die hevige afgevaardigden, die meer Luxemburgsch gezind zijn, dan de Luxemburgers zelve.

— Men meent te weten, dat bij ons gouvernement wederom eene nota van de Conferentie te Londen zoude zijn ontvangen, hoofdzakelijk strekkende, om op de eindbeslissing, nopens de aanneming van het traktaat der 24 artikelen, ernstig aan te dringen.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Donderdag, den 14 Maart.

In deze zitting heeft de centrale afdeeling verslag gedaan over het ontwerp van wet, betrekkelijk de droogmaking van het Haarlemmermeer. Daaruit blijkt, dat er nog veelvuldige aanmerkingen tegen dat ontwerp in de afdeelingen gemaakt zijn; dat dezelve aanleiding hebben gegeven tot het door de Regering als nog beantwoorden van sommige derzelve, en dat de Regering, tot voldoening aan het door sommigen te kennen gegeven verlangen, nog eenige veranderingen in het ontwerp gebragt heeft. Na eenige discussiën wordt bij meerderheid van stemmen besloten, de beraadslagingen over dat ontwerp te bepalen op aanstaanden Maandag.

Ten gevolge der in dit ontwerp gemaakte veranderingen, zullen de artikelen van hetzelve luiden als volgt:

Art. 1. Ter bestrijding van de kosten der bedijking en droogmaking van het Haarlemmer-meer zal er, op de bijdrage tot die kosten, door de Staten van Holland reeds toegestaan, op zoodanige bijdrage, als daartoe door de belanghebbende distrikten, naar mate van derzelver belang en de voordeelen, door dezelve te verkrijgen, zal worden verstrekt en voorts op de opbrengst van den verkoopprijs der drooggemaakte landen, derzelver inkomsten en alle verdere opbrengsten, met die onderneming in verband staande, eene geldleening worden geopend, ten bedrage van eene som niet te boven gaande acht millioenen guldens, tegen eene rente van vijf ten honderd in het jaar; welke geldleening, naar mate de behoefte van het werk dit vereischt, bij reeksen zal worden geplaatst.

Art. 2. De aflossing dezer geldleening zal aanvangen met het jaar, volgende op dat, in hetwelk de droogmaking zal zijn voltooid; zij zal jaarlijks ten minste bedragen één ten honderd van het oorspronkelijk kapitaal en vermeerderen, naar mate de beschikbare gelden dit zullen toelaten.

Art. 3. In geval de bij art. 1 gemelde bijdragen en opbrengsten niet genoegzaam mogten bevonden worden, om daaruit de geheele geconsolideerde som met de interessen af te lossen, zal daarin door het Rijk worden voorzien.

Art. 4. De koopprijs der [illegible] schuldbrieven dezer geldleening voor het nominale kapitaal kunnen worden voldaan.

Art. 5. De drooggemaakte landen zullen, na derzelver verkoop, vrijdom van grondlasten genieten gedurende den tijd van vijfentwintig achtereen volgende jaren.

Vervolgens zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet, tot wijziging van die omtrent het Nederlandsche Muntwezen.

De heer *Schimmelpenninck* heeft zich tegen hetzelve verklaard. Hij beschouwt het van het hoogste belang, dat men in dezen tot geene onberadene stappen besluite. Hij ving aan met de noodzakelijkheid eener herziening van de bestaande wet op het muntwezen te betoogen en uitte den wensch, dat door de daarstelling eener nieuwe wet in de bestaande dringende behoefte wierd voorzien. Hij voorziet, dat de voorgenomene hermunting den Staat duur zal te staan komen en de daardoor veroorzaakte kosten derzelver raming verre zullen overtreffen.

De heer *Corver-Hooft* beschouwt eene herziening der muntwet voor noodzakelijk, vooral uit hoofde van den slechten staat onzer zilveren munt. Hij ziet echter al het moeijelijke in der wijze, om daartoe te geraken. Er bestaat echter nog eene voorname bedenking bij hem, die hem zal weêrhouden zijne goedkeurende stem aan het ontwerp te geven. Hij vermeent namelijk, dat de goede trouw zoude medebrengen, dat, zoodra de nieuwe guldens zouden geslagen zijn, de oude tegen derzelver volle waarde zouden worden ingetrokken. De zilveren munt zoude alsdan legalen koers kunnen behouden.

De heeren *van Asch van Wijck* en *Frets* verklaren zich voor het ontwerp. Zij vinden den daarbij voorgedragen maatregel geenszins onbillijk, maar doelmatig en noodzakelijk. Het is een middel tot herstel van een bestaand en algemeen erkend wortelend kwaad, namelijk den slechten staat van onze zilveren munt. Het wordt dringend gevorderd, dat men daartegen krachtige voorzieningen neme. Ten slotte vraagt de heer *van Asch van Wijck* eenige inlichting nopens de vraag, of de voorhanden zijnde middelen genoegzaam zullen zijn, om de kosten, die door deze hermunting zullen worden veroorzaakt, te dekken.

Zitting van Vrijdag, den 15 Maart.

Heden werd de beraadslaging over het Muntwezen voortgezet.

De heer *Kniphorst* heeft het ontwerp bestreden. Hij verlangde, dat het gehalte van den gulden, als munteenheid, op 200 azen fijn zilver, zoo in deszelfs veelvouden als onderdeelen, zoude behouden worden; - dat de gouden standaard wierd ingetrokken, en het tienguldens-stuk als handelspenning behouden. Voorts beklaagde hij zich, dat, naar hij meende, de Nederl. Bank de wigtige munten naar Oostindien had verzonden. Hij sprak van ongeoorloofde winsten, welke groote instellingen, ten nadeele van vele ingezetenen, gedaan hadden bij het intrekken der duiten.

De heer *Roëll* heeft zich, in den tegenwoordigen stand der zaak, geneigd betoond, om het ontwerp aan te nemen. In het afgetrokkene zoude hij slechts een zilveren standpenning toelaten. Doch de jammerlijke toestand der in omloop zijnde zilveren munten, de gestadige uitvoer van de wigtige stukken, de aanhoudende geldsnoeijing, dit een en ander maakte nu eene onverwijlde voorziening noodig. Ten slotte verlangde hij van den minister inlichtingen omtrent de bestrijding van de kosten der hermunting, en de spoedige uitvoering daarvan. — Den vorigen spreker beantwoordende, wees hij met alle kracht de beschuldiging af, alsof de Nederl. Bank de wigtige muntspeciën naar Oostindie zoude zenden.

De heer *Warin* heeft de voordragt bestreden. Hij merkte aan, dat dezelve schijnbaar van eenen eenvoudigen aard was, maar omtrent zeer gewigtige en ingewikkelde belangen besliste.

De heer *van Dam van Isselt* beschouwde het ontwerp strijdig met het belang der ingezetenen, met de goede trouw, en met de op de Regering berustende verpligtingen. Hij oordeelde, dat men in het bestaande gebrek voorzien wilde door een maatregel, welke insgelijks groote gebreken had.

De heer *van Alphen* meende, dat eene verhouding tusschen zilver en goud mogelijk was, en dat de tegenwerping, alsof er twee afzonderlijke standaarden bestaan zouden, een ongegrond schrikbeeld was.

De heeren *van Sytzama*, *Verwey-Mejan* en *van Akerlaken* hebben het ontwerp bestreden. Zij oordeelden, dat het voorgestelde middel, om in het algemeen erkende gebrek van het muntwezen te voorzien, zelf hoogst gebrekkig was; — dat er geene vaste en duurzame verhouding bestaat tusschen het zilver en het goud; — dat men weldra op den thans voorgestelden maatregel zal moeten terug komen; — dat eene vermindering der innerlijke waarde van den gulden ongeoorloofd is; — dat het onzeker is, of de Regering genoegzame middelen heeft, om de kosten der hermunting te dekken. De heer *van Sytzama* meende, dat er volstrekt geene reden bestond, om nu zoo overhaast de onderwerpelijke zaak te behandelen.

Z. E. de minister heeft de vergadering doen opmerken, dat er in de wet van geen standaard wordt gewaagd, maar alleen van standpenningen, en heeft verklaard, niet te kunnen bevroeden, waarom in dezen tusschen het goud en het zilver niet eene juiste verhouding zoude kunnen worden daargesteld. Hij heeft erkend, dat men in 1816 den zilveren gulden te kostbaar heeft gemaakt, in vergelijking met het gouden tienguldensstuk, dat daardoor de nieuwe zilveren gulden is verdwenen, en hij heeft geoordeeld, dat de onderhavige wet het beste middel opleverde, om het evenwigt te herstellen. Hij oordeelde het mogelijk, dat men in vervolg van tijd op deze aangelegenheid zoude moeten terug komen, maar verwachtte toch, dat dit niet ligtelijk zoude behoeven te gebeuren, vermits de thans voorgestelde verhouding, naar het oordeel van deskundigen, tot den hoogsten graad van waarschijnlijke duurzaamheid was gebragt, en achtte het dus ongeraden, om het nageslacht nu reeds tot eene nadere verandering te verbinden.

Z. E. heeft verklaard, dat het Syndicaat verpligt is de wet ten uitvoer te brengen; — dat het aan de middelen daartoe niet zal ontbreken, maar dat des noods ook de hulp des wetgevers daartoe zoude worden ingeroepen; — dat de voorbereidende maatregelen ook reeds zijn begonnen, — dat de uitvoering der wet geen zeer langen tijd zal vorderen, en dat de verwisseling, in het openbaar belang, met den meesten spoed en de minste kosten zal worden te werk gesteld.

Bij stemming is het ontwerp *aangenomen*, met 34 tegen 15 stemmen.

De vergadering is gescheiden tot aanstaanden maandag. Alsdan zal de beraadslaging over het ontwerp, betrekkelijk de droogmaking van het Haarlemmer meer, geopend worden.

AMSTERDAM den 15 Maart.

Heden onderging de doorluchtige school dezer stad een treffend verlies in het overlijden van den door zijne veelvuldig uitgegevene werken zoo beroemden *Nicolaas Godfried van Kampen*, *Hoogleeraar in de Nederduitsche Taal, Letterkunde en Geschiedenis*, *Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut*, *enz. enz.*, in den ouderdom van bijna 63 jaren. Zijn leven was nuttig voor velen, dierbaar inzonderheid voor diegenen, die hem van nabij kenden. Zijne onvermoeide werkzaamheid, zijn veel omvattend geheugen, wetenschap en kennis werden door kinderlijke eenvoudigheid, rondborstigheid en onbepaalde liefde tot de waarheid verhoogd, terwijl alles veredeld werd door braafheid, innerlijke degelijkheid en ongekunstelde godsdienstigheid.

— Wij vernemen, dat door Z. M. aan den heer *U. Pelloutier*, van Nantes, domicilium gekozen hebbende ten huize van de heeren *Luden & Post*, alhier, is verleend een octrooi, voor den tijd van 15 jaren, op de invoering in dit Rijk van een toestel, om alle soorten van water, en vooral het zeewater, drinkbaar en gezond te maken, welke toestel, vereenigd met eene scheepskombuis, geschikt is, om op schepen van allerlei grootte te worden gebezigd. Een zoodanige toestel is naar het zeedorp Zandvoort vervoerd, alwaar de heer *Delquis*, een belanghebbende bij de uitvinding, van den 15 tot den 21 Maart dagelijks, van elf tot drie uren, daarmede proeven zal bewerkstelligen.

ROTTERDAM den 15 Maart.

Uit Goes wordt gemeld, dat in den vroegen morgen van den 6 dezer de wagen, welke gewoonlijk van die stad naar het Katscheveer rijdt en met de Middelburgsche stoomboot correspondeert, het ongeluk heeft gehad, in de nabijheid van het Nieuwedorp, ten gevolge van de duisternis en de gevallene sneeuw, van het spoor te raken en in de haven te storten. De voerman en passagiers hebben zich, na in groot levensgevaar verkeerd te hebben, gered, doch de beide paarden zijn verdronken en vele goederen beschadigd geworden.

LEEUWARDEN den 13 Maart.

Gisteren nacht te half 3 borst in eene Gortmakerij, staande in de Amelandstraat en behoorende aan de Wed. [illegible], een geweldige brand uit, welke zoo spoedig in hevigheid toenam, dat niettegenstaande den goeden ijver der spuitgasten en van alle kanten toegesnelde hulpmiddelen, niemand heeft kunnen slagen, om iets van het gebouw, de gezolderde granen, [illegible] of andere aanwezige voorwerpen te redden, zoodat men, buiten dat alles, [illegible] het verlies van twee paarden en eene koe te betreuren heeft, welke door [illegible] der vlammen niet te redden zijn geweest.

ASSEN den [illegible] Maart.

Tot controleur der directe belastingen, [illegible] regten en accijnsen op de liniën in deze Provincie, in plaats van den [illegible] overleden, is door Z. M. benoemd de heer *S. Hulst*, controleur [illegible] controleur te Koevorden is benoemd de heer ... *Luther*, [illegible] Braband; terwijl tot controleur in Noord-Braband is [illegible] kommies te paard van de 1ste klasse te Valthe in deze Provincie.

Te Haarlem zijn uit het te voren gemaakte twaalftal van predikanten door den grooten Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente op het zestal gebragt: de *J. E. de Voogt*, te Nijmegen; *A. C. de Meijier*, te Arnhem; *H. L. Oort*, te Hoorn; *W. R. Veder*, te Zutphen; *F. C. Hinlopen*, te Beek en Ubbergen, en *M. N. J. Moltzer*, te Zierikzee.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Binnengekomen te Amsterdam, den 13 Maart, J. Wijbrands, voor T. Visser, *de vr. Anna*, van Hull, - den 14den, L. S. de Vries, *de Hoop*, van Newcastle. — Te Texel, den 14 Maart, G. M. Goodde, *de Hoop*, van Bordeaux, - den 16den, D. Schuur, *Harmonie*, v. Suriname, - J. H. Jonker, *Gesina Harmina*, v. Bordeaux. — Te Helvoet, den 13 Maart, H. G. Sap, *Jantina Annegina*, van Newport, - den 14den, B. J. [illegible], van Dundee, - den 15den, H. T. de Jong, *Johanna*, van Liverpool, - D. J. Zijlstra, *Fortuna*, van Newry, - Z. J. Prins, *Marianne*, van Dundee, - A. Hansen, *Urnen*, van Triest, - J. H. Hazewinkel, *Catharina Julia*, van Londen. — Te Batavia, den 12 Nov., C. J. van Driesten, *de Zwaan*, van Amsterdam. — Te Duinkerken, den 8 Maart, J. O. Kuiper, *de vr. Jantien*, van Stettin. — Te Liverpool, den 11 Maart, G. A. de Jonge, *Anna Elisabeth*, van Rotterdam. — Bij Liverpool, den 11 Maart, A. H. Breeland, *Hendrika Arendina*, van Rotterdam. — Te Jersey, den 6 Maart, R. H. Bok, *Engelina*, van Rotterdam. — Te Gravesend, den 8 Maart, H. H. Pott, *Elisabeth*, P. R. Huisman, *Onrust*, en J. R. Dodd, *de vr. Christina*, alle drie van Rotterdam, - den 9den, G. A. Koongaard, *de vr. Margaretha*, van Groningen. — Te Cuxhaven, den 10 Maart, W. J. de Vries, *de Vriendschap*, van Amsterdam. — Te Belfast, den 6 Maart, E. H. Mugge, *Antonie*, K. K. Wijkmeijer, *Gesina*, C. Ouwehand, *de Eendragt*, en E. G. Boekhout, *Anna Elisabeth*, alle vier van Dordrecht. — Te Leith, den 6 Maart, K. D. de Jong, *de Eendragt*, van Harlingen, - B. H. Dekker, *de Vriendschap*, van Leeuwarden. — Te Grangemouth, den 5 Maart, L. T. Sok, *de jonge Tjark Glezen*, van Dordrecht. — Te Londen, den 12 Maart, kapit. Boon, *Jacoba Hazewinkel*, van Amsterdam, - den 13den, kapit. Schuur, *Johanna Gezina*, Kolk, *Jantina Petronella*, van der Velden, *Gerhardina Hendrika*, en Naatje, *Harmonie*, alle vier van Rotterdam, - de Jong, *Alida Thina*, van Amst. — Te Hull, den 11 Maart, Bakker, *jonge Cornelis*, en Kraanstuiver, *Neptunes*, beide van Amst.

Zeilklaar te Cardiff, den 8 Maart, S. B. Kuiper, *Jantina Roelfina*, naar Rotterdam. — Te Liverpool, den 9 Maart, J. J. de Jonge, *Lucas en Wicher*, naar Harlingen, - G. W. Bakker, *Johanna*, en B. A. Potjer, *Akke Boon*, beide naar Parnau.

Vertrokken van Texel, den 14 Maart, G. E. Jonker, *Alida*, en [illegible] *Pieter*, beide naar Liverpool, - P. J. Bakker, *de jonge Tjammink*, naar Londen, - T. Visser, *Bernard en Elise*, naar Hull. — Van Helvoet, den 11 Maart, B. H. Kuiper, *de Rottestroom*, naar Batavia, - A. W. Bakker, *Anna Hermanna*, naar Londonderry, - J. J. Cramer, *Jacoba Maria*, naar Belfast, - W. L. Hensema, *Ida Berendina*, naar Newry, - G. v. d. Velden, *Gerardus Hendrik*, H. H. Naatje, *de Harmonie*, P. G. Schuur, *Johanna Gesina*, B. P. Kolk, *Jantina Petronella*, en P. K. de Boer, *Gesina*, alle vijf naar Londen, - H. A. Schuring, *Catharina Elsina*, naar Dundee. — Van Brielle, den 14 Maart, [illegible], *de vr. Johanna*, naar Dantzig. — Van Maassluis, den 11 Maart, H. J. Dik, *de Vriendschap*, naar Londen. — Van Bayonne, den 8 Maart, J. A. Westerling, *Maria*, naar Hamburg. — Van Liverpool, den 11 Maart, D. G. Schuur, *Agatha*, naar Riga. — Van Cardiff, den 7 Maart, J. D. Visser, *Neptune*, naar Rotterdam.

Het schip *de vr. Annegina*, kapit. Albert Jans Boiten, van Riga naar Amsterdam, laatst van Svannike, op Bornholm, te Elseneur aangekomen, heeft den 6 Maart de reis voortgezet.

De schepen *de Nijverheid*, kapit. E. E. Hoveling, en *het Avontuur*, kapit. G. E. Hoveling, beide van Londen naar Cardiff of St. Ubes, zijn den 9 Maart te Ilfracombe binnengeloopen.

Van Koppenhage wordt, van den 9 Maart, gemeld, dat de haven en de reede, zoo ver men zien konde, met ijs bezet was; ook waren de naar de Oostzee bestemde schepen uit zee terug, en bij de Drie Kroonen-batterij ten anker gekomen.

ZOUTKAMP den 18 Maart. Eergisteren zijn van hier vertrokken E. L. Bol, *drie Gebroeders*, naar Hamburg, - J. Bos, *Trijntje*, naar Bremen, - S. R. de Rukes, *Vigilantia*, naar Noorwegen, - E. H. de Boer, voor A. D. Pot, *Annegiena*, en P. J. de Vries, *Ebbegiena*, beide op avontuur, - J. J. van der Meulen, *Jeseline*, naar Haarlem, - den 17den, J. J. van der Woude, *Geziena*, naar Hull, - H. J. Puister, *3 Gebroeders*, naar Emden, - H. U. Pot, *Margina Margretha*, naar Noorwegen, en W. A. Niesing, *Goede Verwachting*, naar Utrecht.

LIJST VAN TE HARLINGEN BINNENGEKOMENE EN NAAR ZEE UITGEZEILDE SCHEPEN.

BINNENGEKOMEN. Den 11 Maart, de Engelsche schooners *Union*, kapit. H. B. Digney, den 15den, *Fame*, kapit. S. Holeman, en den 16den, *Northam*, kapit. D. Chareside, alle drie van Londen.

UITGEZEILD. Den 10 Maart, de bark *Spitsbergen*, kapit. H. Rickmers, naar Groenland, - de Engelsche schooner *Friends*, kapit. W. Cousins, naar Londen, - den 11den, de koffen *de jonge Dirk*, kapit. H. B. Vos, *Elizabeth Maria*, kapit. J. A. Keun, en *Willem Olivier*, kapit. G. J. Korter, alle drie naar Noorwegen, - den 14den, de Hannoversche kof *Frau Fencke Engelina*, kapit. G. W. Kreije, naar Noorwegen, - den 16den, de kof *Willem*, kapit. H. W. Kiers, naar Noorwegen.

Te *Groningen*, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.